

MAGYAR Bányászlap

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban.
75 East 10th Street

The only Hungarian Miners' Journal in the United States
New York, N. Y.

Published every Thursday by Martin Himler, Editor, at 75 E. 10th St., New York, N. Y.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates: United States and Canada One Year \$2.00. Abroad \$2.50

A MI TELEPÜNKÖN...

Az én bajtársaim a saját bányájukban dolgoznak minden nap.

Nem keresnek sok pénzt, mert a nagy keresetek ideje elmúlt ebben az országban egyidőre, de nem kell soha attól rettegniük, hogy mit esznek majd holnap.

Dolgoznak keményen, egy kicsit most keményebben, mint az utolsó években, de bizunk benne, mindannyian, hogy legalább mindig — dolgozhatunk.

Nem nagyuri bányatulajdonosoktól függ nálunk, hogy mikor zárják le hirtelen a bányát, mikor maradnak a bányászok kenyér nélkül.

A bányászoktól függ.

Az idők járása megnehezített most felettünk az egész világon. Itt az országban annyira leesett a szénnek az ára, hogy a bányatársaságok kénytelenek lezárni a bányákat.

Nem bírják egymást megérteni a bányaurak és a bányamunkások és nem egyezhetnek meg benne, hogy menyiért tudnának az emberek is, a bányászok kenyeréért.

Nálunk a bányaurak a bányamunkások, nálunk megértik egymást az emberek, mert csak egymást kell a bányászoknak megérteni.

Az idők súlyát mi is megérezzük, de minket a munkában a rossz világ meg nem akadályoz.

Beosztjuk magunknak, hogy egyik fél se csalatkozzék és a bányászok valamivel kevesebbet dolgoznak most, hogy minden nap dolgozhasanak.

De dolgoznak minden nap.

Hej, testvérek, de sokan dolgoznak most valamivel olcsóbban, ha csak minden másnapra is akadna munka.

Pedig hát valamennyi szén mégis csak kell az országban és ha a bányatulajdonosok meg a bányászok megértenék egymást, legalább fele időt minden ember dolgozhatnék.

Mi bizunk benne, hogy a magyarok bányájában minden napos lesz mindig a munka.

Ha rossz világ lesz, valamivel kevesebbet, ha jó világ lesz, valamivel többet fogunk majd dolgozni, de mi soha sem kívánjuk letenni a csákányt.

Hej, magyar bányászok, hogy lenne most, ha mindannyian itt dolgozhatnátok mi közöttünk, vagy másfelé a magatok bányájában versenyezhetnétek Ti is a többi társasággal és nem kellene sohasem lezárni a bányákat.

Miért nem tettétek azt, magyar bányászok az elmúlt esztendőben?

És miért nem tesztétek most mindannyian?

Persze megtehtétek, ha azonnal munkát találnátok a bányátokban, mikor a pénzeteket befektethetitek egy bányába. Várni nem akartok, várni nincsen türelmetek.

Ugy gondoljátok, hogy ha most nem kaphatnátok munkát, akkor a jövőre minek gondolnátok, mert úgy képzelitek, hogy ha elmúlik a rossz világ, új jön a helyére.

De rossz világok jönnek majd újra, magyar bányásztestvérek.

Négy millió dollár

Végre valahára az amerikai lapok is felszólalnak a lelketlen telekhiénák ellen, aki évről-évre hatalmas összegeket csalnak ki a munkások, leginkább a bevándorolt munkások zsebéből.

Legujabban egy óriási telekshírásságra jöttek rá, amelylyel különösen New Jerseyben, vagy 4 millió dollárt csalnak ki szegény munkásemberekből. A becsapottak között van több háborús özvegy és kiszolgált katona is.

A telekárusító társaság ügynökei először ingyen telkeket ajánlottak, az áldozatoknak, amikért csupán kezelési költséget kellett fizetni. Ez az összeg 50 dollár körül mozgott. Azután újabb ügynököket küldtek rá a már megdolgolt emberekre és különböző címeken, új telkekért elszedték minden megtakarított pénzüket.

Igy egy háborús özvegynek a nagyon szíves és barátságos telek-ügynök mindössze két dollár pénzt hagyott a házában. Száz dolláros telkekért ezer dollárt kértek, amelyekből a meglevő összeg szerint lefizették pár száz dollárt és a többit részletekben szedték be.

A legszelebb körü vizsgálatot indítottak meg illetékes körök és mindent elkövetnek, hogy a lelketlen csalók mielőbb kézrekerüljenek.

Aki ismeri az amerikai bevándorolt munkás életét, az könnyen meg tudja érteni, hogy milyen könnyű dolog telekvásárlásnál becsapni őket. Mindannyian otthon után vágyódnak, unják az örökös hurcolkodást, hazatárlást és minden alkalmat megragadnak, hogy sok esztendei kóborlás után letelepedjenek egy kis házába, amely akármilyen szerény, de mégis kedves, mert a sajátjuk.

Minden embernek az a vágya, hogy otthon alapisson és ne forgassa fel lakását folytonos hurcolkodással.

Igy aztán könnyű munkájuk van a telekügynököknek, mert hiszen minden munkásember leg-erősebb vágyakozását találják el, mielőtt a "saját otthon" boldogságáról kezdenek beszélni.

A mai munkaviszonyok és általában az egész világon uralkodó zavarok folytán a munkások boldogulásának kérdése még nincs megoldva egy ház vásárlásával. Mert hiszen a ház sem sokat ér, ha a munkás elveszti munkáját és kénytelen más vidékre menni munkát keresni. Akkor méginkább leköti őt a ház, néha kénytelen azt veszteséggel eladni, hogy a családját magával vihesse arra a helyre, ahol munkát talál.

Nagyon sok ember vágyódik hiába az otthon után és fűhöz-fához kapkod, de nem tudja megtalálni a letelepedésnek helyes módját.

Négy millió dollár, amit a telekcsalók kihúztak a kispénzü bevándoroltak zsebéből. Négy millió dollár — milyen hatalmas összeg ez ipari téren megbízható kezekben, a munkás jövőjének elősegítésére. A magyar bányászok eddig csak félmillió dollár alaptö-

HIMLERVILLEI FIGYELMEZTETÉS

Ismételten kérjük részvényeseinket, hogy legyenek türelemmel és figyelmeztetjük mindenkit, hogy ne jöjjön ide munka után, addig amíg nem hívjuk.

A múlt héten három új embernek tudtunk helyet adni és huszan jöttek ide, akiknek nem tudtunk munkát adni.

Lássák be részvényeseink, hogy egy 14 sukos entibe nem rakhatunk bele hat embert egyszerre és hogy nem vehetünk fel annyi embert, hogy egyik a másiktól mozogni se tudjon.

Mig a házaink készen nem lesznek úgy sem tudnánk nem házat, de még csak burkot sem adni a szentul is csak módjával hívhatjuk ide az embereket.

Mint hogy ezt a felesleges költségkésedést nem kárjuk az emberek részéről célszerűnek, igazgatóságunk úgy határozott, hogy akik hívás nélkül jönnek ide munka után, azoknak — bármennyire sajnáljuk is — nem adhatunk munkát ha hetekig várnak is a telepen.

Elhihetik részvényeseink, hogy nekünk sokkal jobban esnek, ha pár száz embernek tudnánk munkát adni, de azt is beláthatják, hogy ez nem lehetséges és hogy az sem lehetséges, hogy akik hívás nélkül idejönnek, azok előbb kapjanak munkát, mert a többit megelőzték az idejövételben.

Reméljük, hogy a bányánk mindig jobban-jobbban terjed és lassanként szép számú munkást láthatunk ide részvényeseink közül, de hívás nélkül munkára senki se jöjjön ezentul.

kével dolgoztak és mindenkit elragadtat az a nagyszerű eredmény, amit elérték.

A bevándorlóktól kicsalt 4 millió dollárban több bányát, vagy vasgyárat, vagy más ipari telepet lehetett volna létesíteni, ahol ma jó munkát talált volna sok száz munkás, ahol a jó munka béréből jutott volna házára is.

Persze, az egyszerű munkásember nehezen ismeri fel a jó alkalmakat, de annál többször belesik a szélhámosok kezeibe.

Irtózatosságot fizettek már a bevándoroltak ilyesfajta tapasztalataikért, de nagyon kevesen szereztek hasznot ebből a drága áron vásárolt tapasztalatból.

Testvéreink tudatják velünk, hogy Daisytown, Pa.-ban is telekhiénák járnak, akik úgy nyagnak a telkeket, hogy ma a vevő négyszáz dollárt lefizet, egy város ingylen épített házat és még munkát is kapnak. Természetesen ez csak egy újabb fogás, amelylyel elakartják szédíteni a munkát kereső népet. Jó lesz, ha okulnak a magyarok is a fenti példából és elővigyázatosak lesznek, mert ha már belementek az üzletbe és elvették a pénzüket, hiába szaladgálnak fűhöz-fához.

Hazakészül a király

Budapesten arról beszélnek, hogy a király Szt. István napja körül újra megpróbál bevonulni Magyarországra. A királypártiak sehogysem férnek a bőrükbe, mindenáron trónra akarják juttatni Károlyt. A királypártiak segítésére sokan erősen támadják Horthyt és kimutatják, hogy a kormányzó udvartartás és a katonai különítmények ellátása sokkal többbe kerül az országnak, mint a királyi udvartartás került és az ország mostani helyzetében arra kell törekednie, hogy minél kisebbre szorítsa költségeit.

Manapság már ott fog tartani a hazátlan király, hogy nem lesz egy darab föld, ahol megmaradhat. Egyik országot sem látja szívesen, különösen, hogy újabb és újabb kísérleteket tesz a trónra jutásra.

Magyarország körül fekvő országoknak is nagy gondot okoz a király, mert sehogysem nyugodnának bele abba, hogy Magyarország újra a Habsburgok uralma alá kerüljön.

Szerbia kijelentette, hogy több más állammal egyetemben azonnal háborút üzennek Magyarországnak, mielőtt újra Habsburg ül a trónra.

A csehok egy új javaslatot tárgyalnak, amelyek szerint az ország területén Habsburgot nem tűnnek meg. Ha egy Habsburg cseh földre teszi a lábát, lecsukják, ha pedig ismételten elköveti azt a bűnt, amit ők területértésként hívnak, hát halállal büntetik.

Istenem, gondolta-e valaha egy Habsburg, hogy megsértheti Ausztria területét azzal, hogy rá lép. Nemrégien még virágot hintettek a földre, amelyre lépett.

A spanyolok veszik most partfogásukba Károlyt, de ez sem megy nagyon simán. Svájcban nem akarják már megtérni Károlyt, csak egy rövid ideig, a spanyolok előbb megpuhatalóznak, hogy a többi állam milyen szemmel nézné, ha Spanyolország megedéket adna Károlynak és családjának. A spanyol anyakirályné Károlynál tett látogatásából arra következtetnek, hogy a spanyol udvar jó érzéssel van a trónról való királyhoz.

Magyarországon különben — talán épen a királypártiak politikájából kifolyólag — a nemzetgyűlés elé kerültek a katonai különítmények viselt dolgai. Az egyik képviselő adatokat szolgáltatott Héjjas, Prónay és a többiek működéséről és erősen követelik, hogy vizsgálatot indítsanak és a törvény szigorúval üssenek rá a bűnösökre. A kurzus képviselői ez ellen tiltakoznak és azt mesélik, hogy a zsidók pénze mozgatja az ügyet.

Szóval teregetik már megint a magyar szennyeztet a világ elé. Csak az a szomorú, hogy van mit teregetni és a mosáshoz senki sem mer hozzáfogni. Beszélnek, lelepleznek, veszekednek, de egy erősen javító intézkedésről mikor hallunk. A múltak bűneit nem elég csak megtörölni, hanem még fontosabb, hogy a jelenben és jövőben kivédjük az ilyen bűnök elkövetését.

A MINGO MEGYEI HARCOK

A Mingo megyebeli bányászok és bányatulajdonosok között lezajlott véres harc ügyében most folynak a vizsgálatok. A Szenátus előtt a Művelődés és Munkaügyi osztály egy erre a célra megjelölt bizottsága most hallgatja ki a tanukat egy a bányászok, mint a munkaadók részéről.

A háboruszkodásnak 27 áldozata van. Ezek közül 10 a híres Matewan-i összeütközésben halt meg.

A vizsgálat során bizony sok csunya részlet derült ki, a tanuk sok bűnnel vádolják a másik felet és nagyon nehéz lesz igazságos ítéletet hozni, mert hiszen ha a tanuk vallomását vesszük figyelembe, úgy mindakét fél bűnös.

A bányászok tanui azt állítják, hogy a bányatulajdonosok elhárították, hogy inkább lezárják a bányákat, semhogy beengedjék munkásaikat a szervezetbe. Ezzel szemben a bányatulajdonosok tanukkal kívánják bizonyítani, hogy az emberek minden kényszer nélkül, saját jószántukból dolgoztak és a uniónak nem volt jogában kényszeríteni a bányászokat, hogy a szervezetbe belépjenek.

A bányászok azzal vádolják a társaságokat, hogy akik a szervezetbe léptek, azokat elbocsátottak a munkából és kényszerítették őket, hogy hurcolkodjanak ki a házakból. A bányatársaságok ezzel szemben úgy védekeznek, hogy a bányatársaság házai tisztán a bányászok számára épült és ha egy munkást elbocsátanak, vagy elhagyja a munkát, követelhetik, hogy üressen ki a házat is, hogy az új munkások kaphassanak helyet.

A bányatársaságok azt állítják, hogy a bányászok több esetben buvóhelyről hátba lötték a rendőroket és katonákat, a bányászok tanui azt vallják, hogy az egyik társaság előre megbeszélte terv szerint egy revolverharcot készített elő, amelyben nem sebesült meg senki, de amely elég volt arra, hogy a statáriumot behozzák és másnap meg is jelent a katonaság.

A társaságok azt állítják, hogy a kirendelt deputy sheriff-ek tisztességes polgárok voltak, orvosok, ügyvédek, stb. ezzel szemben a bányászok azt állítják, hogy a dologkezelők és különben is harcias hegyilakókat szereltek fel fegyverrel.

A bányászok azt vallják, hogy a union pénzből egy centet sem fordítottak fegyvervásárlásra, ellenben sok pénzt költöttek a sátrakra, amelyekbe a kilakolt bányászokat helyezték.

Colonel Vinson, aki a bányatulajdonosok nevében beszél, kijelentette, hogy a bányászok felelősek a 27 ember életéért és azokért a károkat, melyeket a sztrájk alatt lefolyt robbantások és gyújtogatások okoztak.

Azzal is vádolják a társaságokat, hogy kényszerítették a bányászokat, hogy a kompániasztorban vásároljanak, ahol mindennek magasabb ára volt, mint a többi üzletben. Akik más üzletben vásároltak, azoknak nehéz és rosszul fizető munkát adtak.

A bányászok képviselője kifejtette, hogy a bányászok a szervezkedéssel azt akarják elérni, hogy a bánya jövedelme az összes kiadások és a befektetett pénz megfelelő haszna után a bányászoké legyen. Ez nem jelenti azt, hogy el akarják venni a bányákat a társaságtól, csak maguknak kívánják a bánya egész hasznát, mert azt az ő munkájuk keresi meg.

A bizonyos, hogy a Mingo és Pike-megyebeli harcokat nehezen lehet kiegyenlíteni. Akik egyszer belekezdtek a háboruszkodásba, azok már nem egyhamar hagyják azt abba. Igaz, hogy jelenleg a bányák 96 százaléka dolgozik ebben a kerületben, de nem lehet tudni, hogy mikor tör ki újból a háboruszkodás. Mindkét fél ragaszkodik a maga igazához és most már, amikor elkezdett harcba kezdek, nehéz lesz megtalálni a kiegyenlítést meghozó közeputat.

A munkások és munkaadók közötti harcban mindig az volt a legnagyobb baj, hogy a munkások és munkaadók, mine ellenségek állottak egymással szemben. Már azzal az érzéssel közeliednek egymáshoz, hogy mindketten ellenkező érdekeket képviselnek és így sosem találkoznak egy igazságos uton.

Az elmúlt esztendő drága és szomorú tapasztalatait azt bizonyítják, hogy háboruszkodással jó eredményeket elérni nem lehet. A háboruban vesztes az is, aki győz. Munkával, fejlődéssel, előrehaladással lehet csak kivívni az igazságot, a jobb életet.

Amit a háboruszkodó bánya- szok hangoztatnak, amiért harcba szálltak, amiért huszonhat ember elpusztult, azt a magyar bányászok eszöndben, verekedés, vérontás nélkül megcsinálták. Munkával vívták ki a függetlenségüket, munkával érték el, hogy biztonságban vannak a házaikban, hogy nem függnek a munkaadó szeszélyeitől, hogy nincsenek kényszerítve a drágább üzletekhez, hanem elérték mindent, amit akarnak.

A bánya teljes bevétele a kiadások levonása és a befektetett pénz hozadéka után a bányászoké. És mert a bányászok adták az alapítókat is, így tehát a banya teljes haszna is a bányászok zsebébe vándorol.

Szóoklással, ablaktöréssel, tün- tető felvonulással, revolverharc- cal eredményeket elérni nem lehet. Amíg az ország elégedetlen munkásai szenvednek, vagy harcolnak, a magyar bányászok addig kivívták a maguk jogát és pedig úgy, hogy elismeréssel beszél ró- luk mindenki.

Az összetartás a testvéri szeretet, az együttműködés munkája ezerszer többet ér, mint az oktan háboruszkodás. Az elégedetlen és jó sorsra váró bányászok példát vehetnek a kentuaky-i magyar bánya munkásaitól. És ha a józan eszükre hallgatnak, követik őket a munka útján, amely hamarabb vezet a célokhöz, mint a kiabálás és háboruszkodás.

Munkahírek

Nettleton, Pa. Lukács István testvér írja, hogy itt nem dolgoznak, április óta le van zárva a bánya és azt sem tudják, hogy mikor indul meg. A bánya oszlop, a szén 3 és 4 láb magas, víz van néhol hetingben, de azt ki szokták szivattyúzni, gáz van egy nagyon kevés, lejárókö nincs. Karbájd lámpával dolgoznak. A szén tonnaszáma fizetik masina után 92 centtel, piék után \$1.34-ral, vegyes méréssel. Lukács testvér 12 esztendeje dolgozik a telepen, szerencsétlenség nem igen történt ez alatt az idő alatt. Az emberekkel érdemük szerint bannak. Egy 4 szobás ház 7 dollár havonta, az élelmiszerek ára olyan, mint máshol. Ha a munka megindul, Lukács testvér hiráddással lesz. Jó munkaviszonyok között ajánlja ezt a helyet a magyar bányászoknak.

Greensboro, Pa. Seventh Pool. Bacso Mihály testvér írja, hogy itt a bánya nem dolgozik. Junius negyediken elkezdtek dolgozni és dolgoztak 10 napon át, azután újra megszűnt a munka. A bánya szlopas, a szén 7—8—9 láb, a felső bányában 5 láb magas. A felső bánya vizes, az alsók szárazak. Kevés gáz akad, lejáró kö nincs, mert széntető marad, karbájd lámpával dolgoznak. A szén tonnaszáma fizetik, 61—69 centtel. Van masina és pikmunika. Az utolsó két évben nem történt szerencsétlenség. Négy szobás ház ára 7.50 dollár, háromszobásé 5 dollár. Ha megindul a munka, Bacso testvér értesíteni fogja a lapunk olvasóit.

Kearsarge, Mich. Testvéreink írják, hogy erőfelé nagyon rossz az a munkaviszonyok. Az egész részvidéken majdnem teljesen szünetel a munka.

Galloway, W. Va. Péter Ferenc testvér írja, hogy ezen a telepen szünetel a munka január óta. Csak januárban dolgoztak 13 napot. A bánya szlopas, a szén 8-9 láb magas, víz van benne egy kevés, gáz nincs, lejárókö nincs, karbájd lámpával dolgoznak. A szén tonnaszáma fizetik masina után hetingben 69, roomban 62 centtel. Szerencsétlenség az utolsó évben nem fordult elő. A munkásokkal elég jól bannak, az élelmiszerek és lakások árai olyanok, mint máshol. Új munkásokra most nincs szükség, ha megindul a munka testvéreink értesíteni fogják a magyar bányászokat.

Nutterfort, W. Va. Bakos József testvér írja innen, hogy a bánya ebben az évben még nem dolgozott semmit és azt sem tudják, hogy mikor indul meg a munka. A bánya egyenes, a szén magassága 6 és 9 láb között váltakozik, víz akad néhol, de azért fizettek, gáz nincs, a tető nem egyforma, néhol erős, szilárd, máshol lazább, karbájd lámpával dolgoznak. A szén tonnaszáma fizetik masina után 97.6 és 93.6 centtel, masina után 69 centtel, a baromért külön fizettek. Vegyes méréssel érték a szénét. Bakos testvér 7 esztendeje van a telepen, ez az idő alatt szerencsétlenség nem fordult elő. Újévtől kezdve a bányászok nem fizetnek házbért. Bakos testvér meg van elégedve a helyével, üres ház van, nem bánják, ha jön új ember.

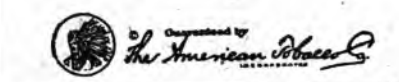
AZ ELNÖK VALÓSZÍNŰLEG RÉSZT VESZ A NEMZETKÖZI BANYAVERSENYEN.

H. Foster Bain, az állami Bányairoda igazgatója meghívta Harding elnököt a szeptember első három napján St. Louis, Mo.-ban tartandó nemzetközi első segély- és bányamentési versenyre. Az elnök megígért, hogy a lehetőséghez képest úgy fogja dolgait rendezni, hogy a versenyen személyesen vehessen részt.

Cigarette

It's Toasted

IPARI HIREK

A különböző iparok nagy befolyással vannak a szénvidékekre munkaviszonyaira.

Az egész ipari világban természetesen mindig megéri az egyik ipar a másik helyzetét, de talán egyik sem függ olyan erősen a többitől, mint a szénipar. Éppen ezért szénkörökben erősen lesik a különböző iparágak felől érkező híreket. Minden gyár újra felvett munkafüzeme újabb szén szükségletet jelent, minden gyár megnyitásával egy-egy bánya is újra elveszi a munkát és a bányászok egy csoportja újra munkát kap. Ami bizony rájuk is fér.

Az elmúlt héten pár nagyobb ipari telepen újra megkezdtek a munkát és így remélhetjük, hogy egy pár bánya kapuja is újra megnyílik a munkátváro bányászok számára.

A Union Pacific Railroad társaság július 17-én korábban lefizetett munkásai közül újra felvett 1500-t és a hírek szerint újabb nagytömegű munkás visszavételére van kilátás a közel jövőben. Munkáskörökben nagy örömmel hallgatják a hírt és remélik, hogy a viszonyok jórávaltozásához ez is hozzájárul.

A Chicago Great Western gyárának mozdonyosztálya, amely két hónapja nem dolgozott, újra munkát ad pár száz embernek.

A Danbury Felt Mills, Danbury, Conn. hosszabb szünet után újra munkához kezdett és teljes erővel dolgoznak.

A Canadian Car and Foundry Co. két millió dollár értékű megrendelést kapott az orosz kormánytól. Ez által sok munkás jut újra munkához Canadában.

A Kereskedelmi Kamara automobil osztálya jelenti, hogy az elmúlt hónapban az automobiloik eladása felülmulta az előző hónap forgalmát. Újabb emelkedések várhatók a következő hónapra.

Trauger és vidéke. Trauger, Pa.-n és vidékén a Magyar Bányászlapot Lengyel János képviseli, aki fel van jogosítva előfizetések és hirdetések felvételére és nyugtázására.

SZÁNDÉKOZIK szülőhazájába UTAZNI?

Ha szülőhazájába visszatérésre gondol, a mi Hájó-jegy Képviseletünk nagyon értékes szolgáltatást ajánlja egy utazási engedély és utlevél beszerzésére, mint hajújegyek biztosítására és minden más szükséges intézkedés elrendelésére. Mi az összes hajú-vonalakat képviseljük.

Ugyiszintén szolgáltatára és segítségére vagyunk, ha bármely rokonát akarja ide hoztatni az ó-házából. Mi az anyanyelvén beszélünk

Mellon National Bank
Hajújegy Képviselete
(J. J. McCORMICK & CO.)
405 FIFTH AVE.,
PITTSBURGH, PA.

Hírek a bányák világából

MAJUSI BANYASZERENCSET-LENSÉGEK W. VIRGINIÁBAN.

Dacára annak, hogy a Bányahivatal a legnagyobb gondossággal figyelmezteti a bányászokat az óvatosságra és elővigyázatra, május hónapban W. Va. államban a bányaszerencsétlenség száma nagyobb volt, mint az előző hónapban. Pedig májusban a szén-termelés is kisebb volt és kevesebb ember is dolgozott a bányákban.

Májusban West Virginiában 36 esetben történt szerencsétlenség. Tizenhatsz ember halálát okozták a megszokott szerencsétlenségek, a lejárókö, stb. Bányákárok által eredő szerencsétlenségben pedig kilenc ember vesztette el az életét.

Megyéék szerint a májusi kimutatás a következő: McDowell megyében 11, Logan Countyban 6 és Raleigh Countyban 5 bányaszerencsétlenség fordult elő. A halálosok száma Fayette Countyban 3, Wyoming Countyban 2 volt. Kanawha, Clay, Ohio, Mononglia, Marion és Brooke megyékben májusban egy szerencsétlenség történt. A szerencsétlenül járt bányászok között van Robert Smith a Panther Coal Co. szuperintendente aki hozzáért a villanydróthoz, amelyen keresztül 33 ezer voltos áram ment át a testébe.

A TETLENSÉG MILLIÁRDOKAT EMÉSZT FEL.

A fémiparban különösen sok a munkanélküli manapság és a hivatalos kimutatás szerint a munkanélküliek és a tetlenül álló gépek évente több mint egy billió dollárnyi kárt okoznak az Egyesült Államoknak. A veszteség kiszámításánál azonban még nem is vették figyelembe azt a rengeteg anyagot, melyet szintén fel lehetne használni, ha az üzem rendes volna. A munkás kérdés zavartos volta és a tökéletlen levezetés is nagyban hozzájárultak ehhez az óriási kárhoz. A fémipar jelenleg a rendes üzemmek csak hatvan százalékat fejt ki és egyelőre nem lehet tudni, hogy mikor térnek vissza a teljesen háboru előtti viszonyok.

AZ UTOLSÓ ÉVEK SZÉNTERMELÉSEI.

A bányák széntermeléséről kiadott hivatalos statisztikából látjuk, hogy 1918. január elsejétől napjainkig 1918. novemberének első hetében termeltek az ország bányái legkevesebb szén. Ezen a héten az előző heti kétmillió tonnas termeléssel szemben csak fél millió tonna szén termelt ki. A széntermelés 1918. június és szeptember havában, 1920. szeptember és október havában érte el a legmagasabb tonnamennyiséget.

MEGINDUL A MUNKA.

A Chesapeake Coal Co. Bar-rackwille, W. Va. bányájában, ahol nemrég beszüntették a munkát, mert a villám beütött a bányába és a gépeket megrongálta, újra megkezdtek a munkát és a munkások visszatértek helyükre. Egyelőre ideiglenes gépeket állítottak a megrongált helyébe.

ÉRDEKES PER BANYATÁRSÁ-SÁGOK KÖZÖTT.

A New River Collieries Company, Sun, W. Va. kétszáz ezer dolláros pórt indított Sugar Creek Coal Co. ellen, mert az utóbbi társaság állítólag szén bányászott arról a területről, amely a két bányaszentterület között a határvonalat képezi és ez által a felpere bányáját megrongálódott és víz ömlött a bányába.

Ugyancsak perli a Lynchburg Colliery Co. a Gaulay Sastern Railway Companyt, mert a bánya közelében építendő vasutjúnál a

robbantásoknál annyi sziklát hánytak a folyóba, hogy az eltorlaszolta a víz folyását és a felgyült víz megrongálta a bánya területét és pár házat el is mosott. A bánya a vasutól 50 ezer dollár kártérítést követel.

INDIANÁBAN VÁRJAK AZ ALACSONY SZALLITASI ÁRAKAT.

Az indianai bányákban sok a kibányászott és el nem adott szén, annyira tele vannak a sinek tele kocikkal, hogy sok bányában addig nem dolgozhatnak, míg a felraktározott szén el nem adják. Télire nem igen akar venni szén senki, mert várják a vasuti szállítási díj leszállítását.

Életmentő állomás Terre Haute, Indianában.

Egy indianai képviselő ajánlata Terre Haute Indianában életmentő állomást létesítenek a környékbeli bányák számára.

Sztrájkolnak a bányászok Petersburgban.

Petersburg, Ind. közelében a Gladstone Coal Company munkásai sztrájkba állottak, mert a társaság pár munkásának több munkát ad, mint a többiek. A bányászok egyforma munkaelosztást követelnek mindannyiuk számára. Ugyancsak sztrájkolnak a Petersburg közelében levő Pike County Coal Company munkásai is, mert valami nézeteltérés merült fel a társaság és a munkások között. Sok bányász elhagyja a vidéket.

AGYONLÓTTÉK SID HATFIELDET

Aug. 1-én jött a híradás, hogy a letartóztatott Sid Hatfieldet a bíróság épület udvarán egy detektív agyonlőtte. Sid Hatfield matewan rendőrfőnöke volt és az emlekezetes matewani zendületekből kifolyólag hatszoros gyilkossággal vádolták. A harcokban akkor meghalt a matewani polgármester és a Baldwin Felts detektív ügynökös több tagja és főnöke. Nagy volt a környéken a megbotránkozás, amikor Hatfield a gyilkosság után pár napra feleségül vette a polgármester özvegyét.

Sid Hatfield-et a környéken "Twogun Sid"-nek hívták. Két revolvvert hordott és a zsebéből lött.

KERESTETÉSEK

Az alább felsorolt személyek szíveskedjenek címüket a kir. svéd főkonzuláns magyar osztályával közölni (6 Beekman St., Room 210, New York City).

Baskopf (bankház), Bilszky Györgyné, szül. Csanády Mária, Bolnovszky Lajos Bustyaházáról, Ceglédy István Miskolcra, Davidovics Samu Moldovából, Feldman Nándor (einkografus), Friedman Zsiga Homonnáról, Gross Erzsébet, Csinos Erzsébet Halmiból, Goldberger Jakab Tabról, Jászteleki Arnold, bádogos és szerelő, Koszt Ferencné, szül. Szalai Paula, Lichtenberg Max Bécsből, Liebig Ede Aniai születésű, Liegle Juliska, Löwinger Miklós, bádogos, Molnár Paulnits Juliska, aze-lött buffaloi lakos, Muth Sebestyén, Nikels Károly, birkozó, Roth Odze Julán, Rokanics János és György Bojiezáról, Sfaht Cili, Mariska, Etelka, Máramaroszigerről, Stein Bernáth Felsővísszáról, Steiner Josefina Orahovciáról, Schindler Joseph Kispesről, Szilágyi István, Erzsébet és Borhála, Fonyi, Abauj-megye, Walsh Lndwig Temesvárról, Zegelstein Harry Alsó Vereckéről.

PÉNZKÜLDÉS DOLLAR UTALVÁNYOK

HAJÓJEGYEK KIHozATALI OKMÁNYOK

1500 MAGYAR Bányász ALKOTÁSA

Tartsa erkölcsi kötelességének minden magyar bányász betétjét a saját bankjában elhelyezni.

Miért? Irjon nekünk felvilágosításért.

HIMLER STATE BANK - WARFIELD, KY.

A BUDAPESTI GYERMEKEK MEGMENTÉSE

Amerikai segítség volt a legfontosabb tényező a budapesti gyermekek egészségének lassu, de állandó javulásában. Dr. Bókay János, a budapesti egyetem nagy gyermekspeciálista professzorának véleménye szerint.

"Amerikai segítség nélkül", — mondja dr. Bókay, — legtöbb kórházunknak be kellett volna szüntetnie működését. Népünk sohasem fogja elfelejteni a két amerikai segítő bizottság, az Amerikai Vörös Kereszt és az Amerikai Relief Administration munkáját. A fegyverszünet óta kifejlesztett működésük volt a legnagyobb anyagi és erkölcsi segítségünk, nagyban elősegítette a halálozási arány csökkenését, különösen a gyermekek között."

Magyarország élelmiszer helyzete a krízis kezdete óta általában kevésbé vált veszedelmes, mint Ausztriáé, a gyermekek helyzete és a kórházak állapota azonban éppen olyan kétségbeesett volt Budapesten, mint Bécsben.

Pedlow kapitány, az Amerikai Vörös Kereszt budapesti képviselője és munkatársai felkutatták a magyar főváros legnagyobb nyomorban levő gyermekeit. Állandóan a legszegényebb osztályok körében dolgoztak és megismerték, mire van azoknak legnagyobb szükségük. A legtöbb orvosi kezelésre szoruló gyermeket a Vörös Kereszt huszonöt rendelő állomásán találták, ahova azok meleg ruhát mentek. Az ujjonnan jelentkezőket orvosi vizsgálat alá vették, mielőtt ruhát adtak volna nekik. Kártya-rendszert vezettek a gyermekekről, melynek segítségével ellenőrizték, hogy milyen időközönként részesüljenek azok újabb ruhasegélyben és orvosi kezelésben. Így ezek a rendelő álmások felfedezték gyakran olyan eseteket, melyek egyébként nem jutottak volna az amerikaiak tudomására.

A szenvedő gyermekek két harmadrésének betegsége a rossz táplálkozásnak és lehetetlen lakás viszonyoknak tudható be. Szász és száz család lakik még ma is vasuti kocsiokban és más nem embereknek való helyeken. A szegényeknek még mindig igen nagy szükségük van ruhára, cipőre és nagyon sok anya, aki azelőtt jobbmódban volt, kénytelen a jótékonysági intézetekhez fordulni, hogy gyermekének ruhát szerezzen. Sok ezer gyermek nem képes iskolába járni, mert nincsen cipője.

A külföldi segélybizottságok sokat tettek a ragályos betegségek megállítására, de még mindig sok a tennivaló. Nagy szükség van betegre számára szükséges élelmiszerekre, kórházi felszerelésre és ruhaneműre.

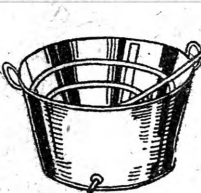
KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS.

A Himler Coal Company ezúton nyilvánítja a társaság köszönetét Labanics Miklós, Davenport, Ill., Szalay Lajos, Westville, Ill., Pócsik János, Colp, Ill., Kovács Béla, Harrisburg, Ill. megbízottainak, akik időt és fáradságot nem kímélő utánjárással nagyban a segítségére voltak, hogy a Magyar Bányászok Bányájának eddig is hatalmas tábora újlag megnövekedjék.

CALIFORNIA SZŐLLŐT

csakis tőlünk szerezheti be az idén a legolcsóbb piaci árak mellett. Több száz akert vásároltunk az itteni termelőktől és így első kézből szállíthatjuk egyenesen a rendelőknek a frissen szüretelt és a legjobb minőségű Tokai, Muskotály, Rizling, Mission, Zinfandel stb. fajtaú szőlőt. Egy vasuti káránál kevesebb nem szállítható. — Irjon még ma árajánlatért és meggyőződést fog szerezni jutányos árainkról.

LOUIS ANGYAL & CO.
700 L STREET SACRAMENTO, CAL.

VIZDESZTILALÓ (kisüst) vörös rézből, 5 gallonos ára 15 dollár. Vidékre csomagolási költség 2 dollár. SZESZ-MÉRŐ complete 3 dollár. A legjobb SÖR, malata és hágal komló, egy adag, 5 gallon, vagyis 48 üveg sörre elegendő, ára 1 dollár 50 cent. Kapható különféle gyümölcskivonat, gin, szilva stb. **JUHÁSZ ANDRÁS**
693 S. Clinton St., Trenton, N. J.

UNITED AMERICAN LINES

JOINT NEW YORK—HAMBURG DIREKT JOINT
A legrövidebb összeköttetés Közép Európa bármely részére.

S. S. "MOUNT CARROLL" (uj) Augusztus 18
S. S. "MOUNT CLINTON" (uj) Szept. 1.
S. S. "MOUNT CLAY" Szeptember 15.
Hajók New Yorkból a 86-ik kikötőből, North River a 42-es és 46-ik utca lábától indulnak

"HANSA" (volt Deutschland), "Bayern" (uj) és "Wuerttemberg" (uj) rövidesen szolgáltatban lesznek

2, 4 és 6 ágyas kabinok, dohányzó, ebédlő és sétatároló, nappali szobák és sétatárolók állanak a 3-ad osztályú utasok rendelkezésére. Bövebb felvilágosítás végett irjon bármely meghatalmazott ügynökünkhez, vagy a következő címre:

39 BROADWAY, NEW YORK CITY

HAMBURG AMERICAN LINE

KÉRJEN MUTATVÁNYSZÁMOT

A KÉPES VILAGGLAPBÓL

amely FÜLÖP ILONA szerkesztésében jelenik meg

Minden szám tele van képekkel, elbeszélésekkel, hasznos tudnivalókkal.

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE \$2.00

KÉPES VILÁGLAP

75 EAST 10th STREET, NEW YORK, N. Y.

Akar dörzsölés nélkül 1 centért mosni?

Ha a Mitchell Magic Marvelt használja, azzal kimoshatja az egész heti mosását 15 perc alatt egy centért. Nem kell dörzsölni, nem eszi meg sem a kezét, sem a ruhát, nincs benne mérgező anyag, a garanciánk, ha ezt használja, ruhája tovább tart. Megér a maga felesége, anyja, kedvese egészségéért egy centet? Ne vegyen más kotyvalékot, amely megcsúsz a ruhát pár mosás után. — Óvakodjon az utazatóktól. Küldjön 1 talért a 10 centet postaköltségre s kap egy 6 hónapra való dobozzal. Ha beküld \$5-t, kap egy dolláros szép ajándékot s a postaköltséget is mi fizetjük. Irjon magyarul. Szakácskönyv \$2, 40 jó magyar regény csak \$5.

Mail Order House, Glenfield, N. Y.

FIGYELEM

Lynch és Benham környéki bányászok

A BROSHER-BRUNETT kórház, Middlesboro, Ky.-ban külön gondot fordít a MAGYAR Bányászok ápolására.

Jó magyar tolmácsaik vannak.

Ön nem tehet egyebet,
csak szeretheti!

Ezek KÜLÖMBEK
Ezek JOK

BEECH-NUT
CIGARETTES

20 for 15¢

Mesél a bánya

A magas dombok, kiszökellő hegyek büszke ormai alatt aludt a bányaváros. A fehéren mosolygó telihold lágyan folyta körül a tárnák torkát, amely tátott szájjal ásitott a külvilág néma csöndjébe. Morogva, sísteregve hangzott elő a csikorgó, kopácsoló, titokzatos susogás, a bánya meséje. A nagy munkástelepen néma csend uralkodott, csak a templom tornyának óromutatója sietett futva, rohanva vissza a történet kezdetéig. És az alvó bányászok lelke megtárlt a mese hangjai előtt. A mese pedig történelmet mondott, a bányászát történetét.

A bányászát története a csodálatos ókorba nyulik vissza. Az asszirok már Krisztus születése előtt 2000 évvel rézbányákat nyitottak az örök türelmes földben. Az egyiptomiak, phöníciaiak szent könyveiben, sőt Mózes könyvében is olvassuk aranyról, ezüstről, ólomról, amit a föld mélyéből bányásztak elő. A fáraók hajásárai százezernyi bányásznak, kőfaragónak korbácsolták ki elgyötört testéből a lelket. Athén diadalmas hajóhadai az attikai bányákból kiástott ezüst, réz, ólom és gabna árán épültek fel és Demosthenes már a földművelők és kereskedők osztálya mellett a bányászok rendjéről beszél.

Róma csak a hódítások után ismerkedett meg a bányászattal. Mikor diadalmas légioi meghódították Közép-Itália, Szeília, Szardínia földjét, majd Kisázsia, Spanyolország, Gallia (most Franciaország) és Britannia népeit, ők maguk is meghódítottak a föld örök értékeit feltáró bányászattal. Rabszolgákkal árasztották el a bányavidékeket. Csak Új-Karthagóban magában 40.000 rabszolgával turatták a sejtlenes anyaföldet és százazrek utolsó sóhaja bugyborékolat bele a tárnák előtt vízőndülésbe.

A közös birtoklás révén a rómaiak államtulajdonként iktatták be a hódított bányákat. Az állam rabszolgáit hajszolták a tárnákba állami hajásárok felügyelete mellett. A bányaregáé, az arany és ezüst monopóliuma tehát innen vette kezdetét.

Róma diadalai után a népvándorlás napjai következtek. A tovaözlő népek áradata elsőpörte a bányakultúrát is. Csak századokkal később, Krisztus után 700 táján tárl fel új szülésre a bányák méhe.

A bányák ekkor is állami tulajdon képeztek. Uralkodók, hercegek, tartományi fejedelmek osztották az igazságot a bányászok között.

A bányaurak nagy beesben tartották a bányászokat. Előjogokat adtak nekik, kedvezményekkel árasztották el őket, mert a csákányok munkája nyomán kalapácsolhattak csak hódító fegyvert, diadalmas kardpengét maguknak. A bányász még a katonakötelezettség alól is fel volt mentve. Végveszélyt jelentett, ha már a bányászok is zászló alá sorakoztak a közös haza védelmére.

A bányászát a középkor derekán nagy változáson ment át. Az előtt minden munkás maga turta a földet, tisztította el a salakot, mosta az ércet: egyedül végzett mindent. Ám a 8—10 méter mélységben előszivargó víz kemény "megállj"-t kiáltott neki, mert nem tudott egyszerre csákánnyal és vízmerő lapáttal is dolgozni. A szivattyú még ismeretlen fogalom volt és így önkénytelenül is más módszerre kellett áttérni.

Munkaközösségekbe álltak az emberek. Az egyik csoport vájármunkát végzett, a másik a lehámlasztott földtömeget szállította tovább. Ismét mások a föld színe fölé húzták a kiszült terméket, a hol újabb csoportok tördelték, mosták ki a csillogó ércet a fekete agyagból. A vízkihordás, a tárnák továbbépítése, az életet biztosító intézkedések újabb és újabb csoportok munkakörét rögzítették bele az új termelési módszerbe és

lassanként kialakult az egész bányász-munkaközösség, amely néha több falu munkásságát is közös munkára forrasztotta egybe.

A fejedelmek és bányaurak most már a bányászok közösségére ruházták az előbbi jogokat és kedvezményeket. Minden bányász részes tulajdonosa volt a bányának. Bányarészjegyek alapján egyformán osztották szét a jövedelmet egymás között. Szabad szervezkedési jog illette meg a bányászlegénységet, amely szövetségekbe tömörülve tanulta el és olvasztotta be lelkébe a szaktársi és a közösségi szeretet ígeit. A mindenkire egyenlően leselkedő veszély tettekre hívta fel a közös szeretet érzelmét. Bányáspénztárak alakultak, ahonnan segélyt osztottak a szerencsétlenül járt bányász családjának, vagy a balesetek rokkantjainak. A szociális biztosítás első felkiáltása volt ez már akkor, mikor még az ipari munkásság bölesójének fája is csemetésedett.

Az Isten megbecsülését földi intézményekben is megrogzítotték. Minden falu büszkesége az volt, ha külön bányalelkész tartott, aki istápolta a szakmai közösség s a lélek közösség eszméit. Boldogság és béke hazája volt a bányásznép világa, pedig sok helyen alig keresték meg a mai életet biztosító jólét anyagi eszközeit. A lélek békéje és boldogsága terjengett át lelkükön, amit úgy látszik, a mi korunk nem tud bankókkal megvásárolni.

Ebbe a nyugalomba azonban csakhamar új kornak zaja ve-gyült. Feltalálták a gépeket. A liberalizmus megszülte a kapitalizmus rendszerét. A régi termelés átalakult. A tőke spekulációja behajszolta munkába a bányászok családját is. Nők és gyermekek jeleltek meg a tárnák szélén. A technika csodái beleivoltotték a bányák mélyébe is. Szivattyúk, cuppogás, koesik zakatolása verte fel a belső békét és megszólalt az első éles füttyzó a csodaként felhúzott vasuti sínek nyomán.

Eleinte még fejedelmek törvényekkel védtek a munkásságot az új bányatörvényekkel szemben. Nem volt szabad addig egy tanulatlan munkást sem a bányánál alkalmazni, amíg a szakképzett, munkaközösségi legények és emberek kenyerét nem biztosították. Később azonban már esődt mondták a törvények. Százötven év óta rohamléptekkel új bányászati ág fejlődött elő az ősi anyaságból: a szénbányászát.

Az előtt bányászcsalád szülte az új bányászcsaládok végtelen sorát; most új bányászok százazrei kerültek a bányákba. A régi bányarészvények kótya-vetyére kerültek — összevásárolták az új urak, a tőkések. A kapitalizmus új alapításu bányáiban már nem volt a munkás csak munkaeszköz: proletár. A hit, családi béke eszméjét idegen földékről fogantatott agitátorok gunyolták. Az urak keveset tördöltek a bányásznép, hát ő sem tördölt a boldog világ boldogabb eszméivel. A kommunis apostolai már termékeny talajra találtak a földmeh szénporos fiai között.

Pedig a bánya rejtelmei, a csontjait esőrgető leselkedő halál ma is a vigyázó Isten csillogó szemé után kiált. És a bányatelepek kápolnáiban gögicselő harangok ma is imára szólítják a népet. Folytatják a mesét a közösség lelkében átgetett régi bányászfalu nyelvén, ahol egy kis pástoriányért nem apja férfiak kockáztatták életüket és nem anyja női szívek bánatosodtak el. Mert a boldog bányászvilág szavai át kiáltanak a szervezett munkásság felé is: Jó szerencsét! — az Isten-től a bányásznépnek!

Gosztonyi Jenő

Egy magyarországi lapban találtuk a fentebbi történetet és mi mindjárt folytathatjuk is ezt az írást és elmondhatjuk mellé a bányász legszébb meséjét.

Hol is fejezte be a mesét a cikk-író? Hogy az új berendezésű bányákban már nem volt a bányász egyéb, csak munkaeszköz: proletár. Hogy a bányák a bányászok birtokából az urak kezébe kerültek. Hogy a lélek békéjét és boldogságát — amit a középkor bányászai éltek — a mi korunk nem tudja bankókkal megvásárolni.

Ez a mult meséje. Igaz, nemrég így volt még mindenütt, ma is így van még a legtöbb helyen, de megkezdődött már az új kor-szak a szénbányászok életében és joggal, okkal beszélhetünk már arról a boldogabb meséről, amit már megkezdett süttogni a bánya. És így folytathatjuk a mesét:

És aztán akadt egy csoport szénbányász, akiknek lelkébe majdnem öntudatlanul belehullott a régi bányásmese varázsa, akik megkivánták azt a békét és boldogságot, amit régi bányászlegények mesélnek. És a szeretetlenség sivatagjában szomjazó lelkük elment frissítő, hűsítő, erőtadó varázssal keresni. És meg is találta azt a másik testvér szomjuhozó lelkében.

A legnagyobb elhagyatottságban, a legkeservebb hazátlan-ságban, a legárvább földnélkü-liségben vágódik legjobban az ember a testvér után, a haza után, a föld után. És a világ ökölszo-ritott kézcsoportjából hirtelen ki-vált pár száz kéz és testvéri kéz-fogásra simulnak a már majdnem ökölbe merevedett, ujjak. És a gyűlölködés szeges dróttjával el-rácsózott sziveken nyitott kapu-kat és virágos ablakokat vágott a testvér felé vágyakozás, ahová mosolytváró, mosolytkapó mosoly-lal nézhettek be azok, akik test-vért kerestek ez ellenséges élet-ben. És az egymás házat, boldog-ságát romboló csákányok munka-termő, építő szerszámokká szeli-dültek a megszéhicített kezekben.

Máskor — mert hiábavaló és szolgai volt a munka — a dolo-gban elernyedtek az izmok, kény-felen-kelletlen emelgették a csá-kányt — itt — mert magukért való, eredményes a munka — a kedvetlen izmok újra keményre, munkabíróra húzódtak. Máskor a pihenésben ütésre húzódtak az iz-mok, mert ellenség volt a szom-zód s csupa háboru az élet, most a munka után ölelésre lágyulnak az izmok, mert béke a ház és ba-rát, testvér minden szomszéd.

Magyarok írják csakánnyukkal a mese folytatását. Egy minde-nünnen kivert szerencsétlen nem-zet szétszaladt, vándorló fiai, a kiknek otthon felé vágyódásuk meghozta az áldást: egymásra ta-láltak és a gyűlölködés romboló világában kihatottak maguknak egy völgyet, hogy megcsinálják a szeretet, béke és eredmények országát.

Kicsi ez az ország, alig egy falu még, de már nagyobb benne az egyetértés, szebb a boldogság és biztatóbb a jövő, mint a leg-gazdagabb, legnagyobb országban. A föld pedig, az idegen föld, mostoha helyett édesanyja lett az anyátlan fiuknak és könnyen adja lel tükös kincsét, mert szerető otthonok családi tüztét melegíti, mert a lelkek békéjét segíti tartós életre.

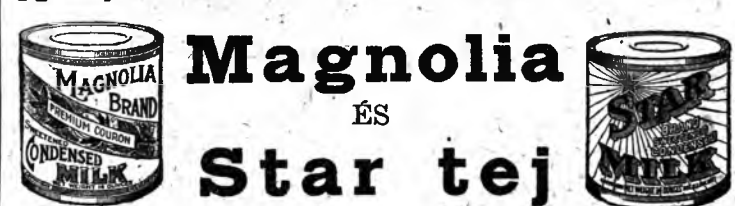
Lármáznak a masinák — és csendesek az emberek. Sivitabak a kúrtók — és kacagnak a gyer-mekek. Erős munkára vadult csá-kányokkal vágják a hegy szívet — és mosolygó szóval köszöntik egymás szívét.

Kentuckyban, a nagy hegyek mögött, a kis magyar faluban boldog folytatásra talál a bánya meséje.

És talán minden évben új feje-zet kerül a mese végére. És talán minden évben elszakíthatunk egy szomorú-keserves fejezetet a rab-szolgá meséből és ide illeszthetjük a boldog mese végére. Talán min-den évben kiszakíthatunk egy csomót a rossz szolgai mese ala-kjai közül és áttölthetjük őket a boldog mese boldog emberei közé.

Talán elviszi a kentucky-i szellő a messze házak ablakába ezt a

A VIGNETTÁKAT ŐRIZZE MEG

Magnolia
ÉS
Star tej

KANNÁKRÓL
ÉRTÉKES AJÁNDEKTÁRGYAKAT KAP ÉRTÜK
KÉRDEZZE MEG FÜSZERESÉT

SIR AZ ÖN BÉBIJE? IDEGES ÉS NYUGTALAN?
IGEN? — ALIGANEM A TÁPLÁLÉKA NEM
IZLIK NEKI. HA NEM TUDJA BÉBI-
JÉT TÁPLÁLNI ÉS HA KEB-
LEN NEM ERŐSÖDIK —
ADJON NEKI

Borden's
EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

A táplálék, amely eredményesen nevelt ezer és ezer békét. Könnyen készíthető — csak adjon hozzá forró vizet, az utasítás szerint.

The Borden Company
Borden Building New York

Vágja ki e szelvényt még MOST — és postázza még MA

és INGYEN megkapja a GYERMEK EGESZ-
SEGE c. könyvet, melyből megtudhatja, mint
kell békijét egészségesnek megtartani. Vala-
mint etetési szabályokat saját anyanyelvén.

Név
Cím 064

nagyon megnyugtató, nagyon ta-nulságos és nagyon szívesdesítő mesét, amit a magyarok bányája mesél...

AZ EURÓPAI GYERMEKEK SEGÍTÉSE.

Európában még mindig 1.000.000 gyermek van, akiknek nagy szük-ségük van ruhára, mint Robert E. Olds, az Amerikai Vörös Ke-reszt európai főmegbizottja kábe-lezi, részletezve a helyi ruhaszük-ségeket az Amerikai Vörös Ke-reszt európai segélyakcióhoz, mely ma már kizárólag a gyer-mekek segítésére szorítkozik. Az Amerikai Vörös Kereszt fiókjai országszerte megkezdtek két mil-lió gyermekruha és 250.000 ese-csemő kelengye elkészítését, me-lyeket még a nyár folyamán be akarnak fejezni.

A legújabb adatok, melyek a Vörös Kereszt európai megbizott-jainak gondos utánajárása után készültek, felülmulják az eddigi számításokat. Az egyes európai országokban szükséges gyermek-ruhák a következőképp oszlanak meg:

Lengyelország: — A varsói négy gyermekjóléti központnak 20.000 csecsemő kelengyére és 150.000 gyermekruhára van szüksége. — Krakó 5.000 csecsemő felszere-lés és 100.000 gyermekruhát kér. Lwowban 10.000 csecsemőruha és 150.000 gyermekruha kell. Brest-Litovskba 5.000 csecsemőruhát és 100.000 gyermekruhát kell külden-i.

Baltic Államok. — Riga, Reval és Kovno egyenként 5.000 csecse-mő ruhát és 5.000 gyermekruhát kér.

Csehszlovákia. — Prágának 10 ezer csecsemő kelengyére és 5 ezer gyermekruhára van szüksége. A Brno, Kllanno, Liberec és Ostra-vában levő állomások egyenkint 500 csecsemő ruhát és 2000 gyer-mekruhát kérnek.

Ausztria. — Bécsben 20 ezer csecsemő és 10 ezer gyermekruhá-ra van szükség.

Magyarország. — Budapestnek 15 ezer csecsemő felszerelésre és 100 ezer gyermekruhára van szük-sége.

Montenegro. — A Podgoritza, Nicsis, Virpazar és Kolashin állo-mások külön-külön 500 csecsemő és 2000 gyermekruhát kérnek.

Albánia. — Az Elbassan, Seutari és Tiranában levő gyermek-jóléti állomások szükséglete egyen-ként 500 csecsemő és 2000 gyer-mekruha.

Görögország. Az athéni gyer-mekjóléti állomás hetenként 400 csecsemőt kezel és 10.000 csecsemő kelengyére van szüksége. A Salo-niki gyermektelep 5000 gyermek-nek viseli gondját, 500 csecsemő ruhára van szüksége és gyermek-ruhára a nagyobb gyermekek szá-mára.

Kocsisámra adunk el
szőlőt a legolcsóbb árban
A mi cégünk a
legrégibb és a
legmegbízhatóbb
a szőlő árusítás
tekintetében —
Irjon azonnal
az árak végett.
CALIFORNIA GRAPE CO. Inc.
Dept. 16
188 North La Salle St. Dept. 16
CHICAGO, ILL.

COLGATE'S
TALC POWDER

Hűsítő kényelem
vakáció idejére.

A napégés elleni védekezésé-re használja bőven Colgate's Talcumot.

Fürdés után csillapítólag hat a bőrre. Azután használja Colgate's Talcumot meleg időben frissítő kényelem cél-jából.

Megszünteti az izzadást — öltözködést könnyebbé és kényelmesebbé teszi — a hevültséget csillapítja.

Ha szabadságra megy, ne felejtse magával vinni egy doboz Colgate's Talcumot.

Kérjen Colgate's Talcumot megszokott üzletében.

MENNYIT ÉR EGY DOLLÁR?

Aminthogy a munkánkat aszerint értékeljük, hogy hány dollárt kapunk érte, az ipari árucikkek értékét is az a szám adja meg, amely az árát képezi dollárokból, épenugy megállapíthatjuk a dollár értékét is.

Békeidőben egy dollár magyar pénzben öt koronát ért. Ma egy dollár magyar pénzben pár száz koronát ér.

A háború előtt egy dollárért fél napot kellett dolgozni. Ma körülbelül másfél órai munka ára az egy dollár.

Egy dollár a bankban elhelyezve egy esztendő alatt egy dollár és három centet ér, mert a bankban elhelyezett egy dollárért egy év múlva egy dollár és három centet kapunk.

Egy dollár ipari vállalatokban elhelyezve nemcsak annyit ér, amennyi hasznot kapunk évente a befektetett egy dollár után, hanem részese mindannak az erkölcsi és anyagi haszonnak, amire az ipari vállalatnak kilátása van.

Igy tehát egy dollárnak is különböző értéke van különböző időben és különböző helyen.

A magyar bányászok bányavállalatában elhelyezett egy dollár annyit ér amennyi erkölcsi és anyagi hasznot hoz, és amennyit javít a gazdája sorsán.

Mit végzett tehát az az egy dollár, amit a magyar bányászok a Himler Coal Company megalapozására fordítottak?

Az első fontos munkája volt az összeadott dollároknak, hogy egymás mellé hozott egy csomó magyar embert, akik Amerika bányáiban szét-szórva éltek és küzdtek a folyton változó munkaviszonyokkal. Az összeadott dollárok egymás mellé állították őket, megtanították őket a testvéri szeretetre, az együttműködés fontosságára, és önmaguk eddig ismeretlen és kihasználatlan képességeire.

Az összeadott magyar dollárok megnyitották a föld kincseit rejtő mélyét, falut varázsoltak a kukorica helyébe és jó munkát adtak sok embernek éveken át. Ma az általános rossz viszonyok mellett annyival több munkanélküli ember volna, ahánynak kenyeret ad a Himler Coal Company.

A sokszor lenézett és kicsufolt magyarnak elismerést, megbecsülést és tiszteletet szerzett az a dollár, amit a kentucky-i szénmezőkön ültettek el. Angol lapok hasábos bámulatát, előkelő amerikai szereplő emberek bámuló elismerését, jó hírét.

A befektetett magyar dollárok vasuti hidat építettek, egy elhanyagolt megyébe bevezették az első vonatot, kaput nyitottak a forgalomnak egy elzárt kincses területhez, teljesen modern és egészséges házakat építettek magyar bányászok részére és messzire csengő hangon hirdették a testvéri szeretet, a magyar erő és magyar képesség diadalát.

Megállapíthatjuk ebből tehát, hogy az az egy dollár, amely a kentucky-i magyar bányászok szolgálatában dolgozik, többet ér, mint az a dollár, amelyen pár száz magyar koronát vehetünk, vagy amely évi három centet hoz a bankban.

Fontosabb munkát végzett ez a dollár, szorgalmasabban dolgozott a gazdája hasznáért, több eredményt ért el már eddig is és munkájának haszna még a jövőt is erősen és kellemesen befolyásolja.

Okos ember úgy használja az erejét, tudását, hogy az legtöbb hasznot hozzon, legtöbb eredményt érjen el a gazdájának.

Miért nem használja ki a dollárját is úgy, hogy nagyobb munkát végezzen az Ön számára?

Ha Ön megöregszik, elvész az ereje és nem dolgozhat többet önmagáért. Ha a mostani erejével szerzett dollárokat jó helyen dolgoztatja, azok később is folytatják a munkát az Ön jóvoltára.

Az amerikai magyar bányászok jövődjét nagyban megváltoztatja a magyar bányászok vállalata. Kiemelte őket a szolgasorból, a maguk urai lettek, a saját vállalatuknál dolgoznak, annál a vállalatnál, ahol ők maguk intézik a saját sorsukat.

Amerikában és Magyarországon megjelenő magyar lapok példának állítják a magyar bányászok munkáját a magyarság elé. Mert bebizonyosodott már, hogy csak az egyetakaró, együttműködő munka hozza meg a kellő eredményt. Csak a testvéri szeretet munkája vezet a boldoguláshoz.

A magyar bányászok az általuk nagy munkával vágott uthoz — a mely a boldoguláshoz vezet — kinyitották a kaput az amerikai magyar munkásság számára. Minden magyar munkás részt vehet ebben a vállalatban, amely kizárólag a magyar munkások érdekeit segíti példátlan eredménnyel és sikerrel.

Uj bányák nyitását határozták el a bányászok, hogy minél több magyarnak adhassanak jó munkát, hogy minél több magyar embert fogadjanak be a magyar faluba, hogy mielőbb virágzó magyar város legyen a bányatelepből.

A kibocsátott új részvényeket a bánya tulajdonosai magyar munkásoknak kínálják darabonként 130 dollárral. Aki már részvényesei a társaságnak, azok egy részvényért 120 dollárt fizetnek.

Aki meg akarja nézni a telepet, menjen el Himlerville, Ky.-ba, szívesen fogadják és megmutatnak neki mindent. Aki levélben óhajt bővebb felvilágosítást, kérésére szívesen megkapja azt a társaságtól. Arc-képes igazolvánnyal ellátott megbízottaink is készséggel állanak az érdeklődők rendelkezésére.

Csatlakozzék Ön is ahoz a csoporthoz, amely megtalálja a mai nagy gyűlölködésben, forrongásban a békét és eredményes utat.

Küldje be jegyzéseit még ma. Csatoljon leveléhez annyiszor 130 dollárt, — vagy ha már részvényes, annyiszor 120 dollárt — ahány részvényt akar.

Dolgoztassa a dollárját olyan helyen, ahol az a legtöbb eredményt éri el, ahol a legjobban és legszorgalmasabban segíti Önt.

Levelek és pénzküldemények az alábbi címre küldendők:

HIMLER COAL COMPANY

HIMLERVILLE, KY.

Money ordereket a következő névre kell kiállítani: HIMLER COA LCO., WARFIELD, KY., mert a himlervillei posta egyelőre még nem vált be money ordereket.

Mit dong a Dongó a bányászokról

KIRÁNDULÁS BAJOKKAL.

(Himlervillei emlékek.)

Nagyszerű fiuk azok a himlervillei magyar bányászok. És van szívük; halálra szeretik az embert. Mikor már ötödik napja hétrét görnyesztett a vérhas, vagy a kolera, vagy a kő tudja micsoda nya valya s a "feleserek" maguk is bizonytalanul lógatták a fejüket és nagyobb biztonság kedvéért beoltottak himlő, tifusz, kolera és veszettség ellen, mondom, hogy amikor már csak úgy lógtam, mintha a saját árnyékom lettem volna, barátságos szeretettel biztatott Fekete János bányász testvér, hogy ő már a sirnak való helyet is kinézte nekem. Jó hely, finom hely és sűrűen is emelnek majd rajta. Ugy eltemetnek, hogy netovább. Miután pedig mégse haltam meg, azt hiszem, hogy nagyon magamra haragítottam Fekete János testvéremet, aki talpig derék magyar ember és igazhívő pápista; szörnyen kardoskodik, hogy mielőbb megépüljön Himlervillen a magyar katolikus templom.

Bocsánatot kérek Fekete barátomtól és a többi derék magyar bányásztól, hogy így becsaptam őket. De, bizonyisten, higgyék el nekem, hogy még egyelőre nem halhattam meg nekik; mert a sok apró dongó nem örlött volna ennek a tisztességné.

No, de kezdjük az esetet az elejéről! Ugy került a dolog, hogy a Kentucky állambeli Himlerville évi gyűlésüket tartották magyar bányatársulat részvényesei és erre a gyűlésre meghívták a magyar újságírókat is mind közönségesen. Tát elmentünk egynehányan csupa kíváncsiságból. Julius elcsenjt este Columbiában össetalálkoztam a vonaton Fonyó Aladár, Mihók Sándor és Föder Antal újságosokkal. Hamarosan kisült, hogy hajnali három órákor ér a vonat Kermitre, ahol nekünk ki kell szállnunk.

Erre a fölfedezésre nagy lett az ijedelem. Ki kel föl hajnali három órákor?! Nem is kellett fölkelni, mert a rettentően döcögő vonaton a pokoli hőségben és fojtó füstben ugyanis lehetetlen volt az alvás. Hát csak inkább bólogattunk, mint nyári napon a fáradt lovak. Mihók Sándor közben többször is hivatkozott tisztességben megöszült lumbágójára, de a döcögő vonatnak Hekuba volt minden lumbágó és kétségbeesés.

Holmi kis bologatás után letesékel minket a fekete sötétlő kermiti állomáson. Egy csomó magyar testvér bujt ki a különféle kosákból, egy fáklyás bácsi elrikkantotta magát, hogy csak "utánam"! És aztán mentünk-mendegeltünk még az óperenciás tengeren túl is mendegélni volna, ha egyszer csak nagyot nem túlkól a himlervillei saját külön "indsaj".

Megjegyzendő, hogy ez a kis mendegélés nem ment olyan simán, Mihók Sándor gyakorta és nagyokat rikkantott:

— Jaj, a lumbágóm!

Fonyó Aladár kontrázott neki:

— Jaj, a lábam!

Én a fogamat szívtam mérgemben és kapkodtam a nagy bolond paktáskát egyik kézből a másikba.

Föder Antal azt indítványozta, hogy térjünk vissza. Igen ám, de a vak sötétben ki a ménkü tudta, hogy merre van a vissza? Hát így csak tovább lumbágóztunk, lábalunk, káromkodtunk és hefed-iziglen elátkoztuk Himler Márton, aki egy valóságos apagyilkos, egy közönséges svihák, aki ilyen endarnul becsapja a becsületes családapákat, a lumbágós, tyukszemes és legtöbbször ártatlanul ülő újságosokat.

Himler Márton sorsa meg volt pecsételve nálunk. Közös akarat-al elhatároztuk, hogy a világ elrettentésére nyársra huzzuk és

megsüjtjük elevenen, akárcsak valamikor Dózsa Györgyöt megsü-tötték a "testvérei". Szörnyen vegyes érzelmekkel vontatott be minket a magyar bányászok saját külön "indsaja". Himlerville-re, ahol újabb meglepetések várokoztak reánk. Egyesek fűhdeni akartak és érdeklődtek a fűrdőszoba után, amire Káldor Kálmán olyan pokoli röhejjel válaszolt, hogy csaknem megleseltük.

— Fűrdőszoba?! — vigyorgott Káldor — hát mit gondolkodnak, hogy ez a new yorki Waldorf Astoria!?

No, ha már fürdeni nem lehet, akkor legalább lemossuk a szénport. De a mosdás körül is bajok támadtak, mert nem volt víz és így az lett a nóta vége, hogy kimentünk a kúthoz és ősi szokás szerint végeztük el a reggeli tisztálkodást. Közben pedig morogtunk, káromkodtunk és úgy néztünk volna Himler Mártonra, akárcsak a véres ingre, ha ugyan láttuk volna. De még csak nem is láthattuk, mert közel hatszáz ember érdeklődött mindenfelé utána s csaknem darabokra tépték a "managert" akinek titulusa van ugyan, de a fizetése kisebb, mint akármelyik bányászé.

Nagysokára mégis csak szembekeültünk Himlerrel és ugyancsak magyarosan megmondogattuk neki a véleményünket. Szerencsére készen volt a früstök és miután éhesek voltunk, akárcsak esikorgó téli napon a farkasok, így Himler Márton egyelőre megszabadult a nagyobb veszedelmétől. Nem őt ettük meg, hanem a früstöket.

Az izletes früstök kissé lecsillapította a felizgatott kedélyeket, de azért a zsebekben még mindig erősen mozogtak a bicskák és csak alkalomra vártak, hogy belémártódjanak az újságosok előtt közmevetésnek örvendő Himler veséibe. De kezdődött a dombon levő nagyteremben az évi gyűlés, így tehát egyelőre mi se lett a bicskázásból.

A gyűlés? No, hát az igazán gyűlés volt. Hatszáznál több ember ült végig a gyűlést példás rendben és esőndben. Végighallgatták a hosszú elnöki jelentést. Jóváhagyták az igazgatóság intézkedéseit, indítványokat tettek és igazán szemrezenés nélkül emelték föl az alaptöket kerek két millió dollárra.

Két millió dollár! Erre a szóra még az álmosan bóbiskoló újságosok is felültették a fejüket. És szinte látni lehetett arcukon a kimondatlan kérdést: "Hát van annyi pénz a világon?!" Mondhatom, hogy ennél jobban soha semmi imponált nekem az életben. Egyszeri, nehezen dolgozó magyar emberek, akik kevesebb lár-mával szavaztak meg másfél millió dolláros töke-emelést, mint eddigelő a legtöbb magyar egyesületnél ötven centet.

Hát ki álmodott arról, hogy amerikai magyaroknak két millió dollár alaptőkéjű vállalatuk legyen valaha?! A magyar bányászok voltak ezen a téren az első és igazán le a kalappal a magyar bányászok teremtő ereje előtt!

Azután elénekelték a magyar himnuszt és elszéledtek a bányászok, hogy segítsenek a másfél millió dollár előteremtésében, de előbb ott hirtelenében jegyeztek közel ötvenezre dolnárt.

Az újságosok is elszéledtek, de öklüket még mindig szorongatták a zsebben. Hármán maradtunk csak ott, mert még egy éjjelt nem akartunk kihuzni a döcögő vonaton. Lassankint mindenki elpárolgott, még Káldor Kálmán "pukhas" is, csak én maradtam szomorú hirmondónak, de én a legjobb akarattal mellett se mozdulhattam, mert belém állt valami kolera és öt nap, öt éjjel nem aludtam, csak nyögtem hétrét görnyedve, a "feleser"-ek pedig öntötték belém a medecinát és szurkálták, akárcsak a friss lóherétől felfuvódott tenhébe.

A Himlervillen eltöltött hét volt

életem legnyomorultabb hete, de mégis örülök, hogy ottmaradtam és igazán fogalmat alkothattam mindazokról, amik ott végbementek és amikre kilátás van, ha a magyar bányászok továbbra is összetartanak s igazán óriásivá teszik a hatalmasan nekiindult művet.

Mikor Himlerville-re indultam, föltettem magamban, hogy legyen az kedvező, vagy kedvezőtlen, de mindent megírok hűségeen, mert utóvégre is nehezen dolgozó magyarok százezer, sőt millió dollárjairól van itt szó, így tehát halálos bűn mindenféle kertetés. Vagy jó a dolog és akkor mindenféle magyar erőnek közre kell működnie a vállalkozás előbbrevitelén, vagy pedig nem jó a dolog és akkor minden erőnkkel azon kell lennünk, hogy mielőbb abbahagyassuk a veszedelmes játékot.

Mikor kissé abbahagyta rajtam parádéját a nyavalya, összezártam és megnézegettem mindent, amit csak megjárni és megnézni érdemes és tanulságos volt. Akik fáradtan, álmosan és esetleg éhesen csak egy-két napig voltak ott, azok nem is igen gondolhattak a lehetőségekre, azok nem is igen törődtek azzal, hogy milyen óriási jövő vár a himlervillei magyar telepére, amely rövid két éven belül Martin megye legnagyobb városa lehet. És hogy legyen, az csak az amerikai magyarságon múlik.

A Himler Coal Company eddig egy millió dollárt fektetett be a telepen. Van saját vasuti hídja, amellyel urálja az egész Buck Creek völgyet és az ő belegegyezése nélkül egyetlen kocsi szemet nem vihet ki onnan senki. Van saját vasútja, vasuti mozdonya. Van saját villanytelepe, amely nemcsak három nagy bányát láthat el vilamos erővel, hanem világítást is adhat majd az egész városnak. Van igazán modernül berendezett bányája hatalmas szénréteggel.

Most fejeződnek be a bányászok lakásai, amelyek modern berendezés tekintetében felülmúlnak minden eddigi bányatelepet. Az ingyenes mozira szánt nagyterem már áll, most épül hozzá az olvasó-terem, a kuglizók és más egyebek. Az őszön megnyílik a népiszkola és High School első osztálya. Épül a társulat nagy üzlethelyisége és a nőtlen bányászok részére szánt modern boarding-ház. Készül a nyomda, tervezik a kórházat és készülődnek két templom építésére. De ki tudná mindazt elsorolni, amit ott építenek, amit ott terveznek ezek a modern honlapítók!

Megjegyzem, hogy nekem legjobban imponált az a hatalmas szénvidék, amely ősi szüzességben ott húzódik Himlerville körül és amelynek gazdag szén-ereit évszázakig se tudják majd kikotorni a magyar bányászok és azok unokái! Ez a hatalmas szénterület, mely ma teljesen a Himler Coal Company kénye-kedvére van bízva, adja meg a vállalatnak az igazán óriási jelentőségét.

Eddigél egy millió dollárt fektettek bele a munkálatokba. Jó befektetés volt, mert ma másfél millióért hamarosan eladhatnák. De rosszul tennék, ha bármilyen haszonlat eladnák, mert a magyar bányászok vállalkozásának sikere óriási kihatással lesz nemcsak az amerikai magyarságra, hanem az egész világ munkásságára is, mert az ő példaadásuk után indulva előbb-utóbb megszűnnek az ipari harcok és a kooperatív (együttműködő) alapra tér át lassankint a világ.

A himlervillei vállalkozást már is nyomom követte egy másik magyar bányatársaság, amely ugyan csak Kentucky álamban létesült Nebo American Coal Co. név alatt és amelynek Borbás Géza a titkára. Ez a második bányatársulat azt igéri, hogy a Himler Coal Co. példaadását fogja követni.

Mindenesetre örvendetes, hogy ipari téren így szervezkednek az amerikai magyarok, de szerintem tévedés lenne, ha most egyre-másra csak bányákat nyitnának a magyarok. Van sok más egyéb tér is, ahol érvényesíteni lehet a magyar

tőkét és értékesíteni lehet a magyar erőket. Következhetnék talán egy kooperatív alapon működő vasgyár. Vagy tesszem azt ott van a Stoyka-féle konzerv-gyár, amely tizenkétféle magyar ételt akar piacra hozni kannákban. A Stoyka-féle gyár részvénytársasággá alakult és tíz dollár névértékű részvényeket bocsátott piacra. Ez is elsőrangú és nagy jövőt ígérő vállalkozás, mert Stoyka János hozzáértő és becsületes magyar ember, akinek első és legfőbb gondolja, hogy a magyar ételek révén dicsőséget szerezzen a magyar névnek és igazán jövedelmező vállalatot építsen föl a résztvevő magyaroknak.

Bocsánat! De kissé eltértem a tárgytól. Be is kell fejeznem a dolgot egyelőre, mert anélkül is alaposan elkészt a Dongó a nyavalyám miatt, amelynek következtében tizenhat fonttal megfogva bár, de törve nem jöttem haza részletekben.

Erről a dologról még többet is írok majd a jövőben. Egyelőre bocsánatot kérek azoktól, akik azt várták, hogy ledorogoljam a himlervillei vállalkozást. De bizony istenemre mondom, hogy a legjobban szándék mellett se találtam okot a ledoroglásra.

Kemény György.

TULZOTT HIREK A DÉLVIDÉK NYOMORUSÁGÁRÓL

Amerikai lapok híradása nyomán megírtuk lapunk mult heti számában, hogy az ország déli részén a pellagra nevű betegség pusztít, amely az éhezés következménye. Az amerikai lapok azt írták, hogy százezer ember szenved a betegségben és ha azonnali hatóságok segítyt nem kapnak, ebben az évben 10 ezer ember pusztul el.

A hír az egész országban nagy riadalmat okozott és az elnök is azonnal elrendelte a gyors segítyt. Utasították a Vörös Kereszt és Egészségügyi kirendeltségeket, hogy azonnal induljanak el és a legmesszebb menő segítséget igyekezzenek a nagy katasztrófát meggátolni.

Szerencsére az első híradás tulajdonnak bizonyult, mert állig pár napra rá, az említett államok kormányzói nyilatkozatot küldöttek szét az ország minden részébe, amely szerint pallagra betegség ugyan előfordul, de a híradás nevetséges, tömeges éhhalálról szó sincs és egyáltalán nincs ijedelemre ok.

A déli államok legnagyobb részben gyapott termelésből éltek és annyira kihasználták a földet, hogy nem igen hagytak helyet élelmiszerek ültetésének. Így aztán mindig súlyos volt délen a helyzet, ha a gyapottermelés nem volt kielégítő, mert nem volt pénzük behozott élelmiszerekre, ott pedig zöldségfélék nem teremtek és háziállatokat sem igen tartottak.

Az utóbbi években egyik-másik állam gyapottermelő vidékein azután már okosabban kezdtek gazdálkodni, tanultak a rossz termésű évek tapasztalatain és gyapoton kívül zöldségfélék és gyümölcsök termelésével is foglalkoztak.

Egyes államokban a gyapottermés az elmúlt évben is rossz volt, úgy hogy néhol igazán rosszul táplálkoztak az emberek, de az általános helyzet nem felel meg a riasztó híradásnak. Általában sehol nincs szükség arra, hogy más államok menjenek segítségül.

Különb is a legrosszabb és legsúlyosabb hónap — a május — már elmúlt és ott is, ahol eddig szomorú volt a helyzet, jó változás tapasztalható.

KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS.

Ezúton mondok köszönetet egy magam, mint a Himler Coal Co. nevében **Mr. Hajnal Istvánnak**, Dante, Va., ki fáradságot nem ismerve volt segítségemre nemcsak Danten, hanem a környékbeli placekon is a Himler Coal Comp. részvényes táhorának növelésében.

Fisher Andor

a Himler Coal Comp. képviselője

Nagyvilági hírek

ÁLTALÁNOS SZTRÁJK RÓMÁBAN.

Olaszországban is egymást érik az ipari háborúk. Grossetó és Monterodonto városokban az utóbbi napokban nagy zavargások voltak és ezek utóhangjaként a szocialista balpárt hívei az olasz fővárosban általános sztrájkra szólították fel a munkásságot. A zavargásoknak a kormány csak erővel kézzel tudott véget vetni és a katonaság kénytelen volt nemcsak fegyverét, hanem géppuskákat is működésbe hozni.

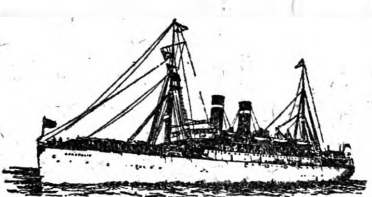
AKI TRÉFABÓL VÁLT GYILKOSSÁ.

John Arre 14 esztendősen serantoni Pa. fiu azt akarta látni, hogy mi történik a vonattal, ha a sínekre különféle vasgerendákat rak. Előre örült majd a tréfának, ha a vonat kénytelen lesz megállni, a tréfának azonban véres következményei lettek. A vonatvezető későn vette észre az akadályt, hiába fékezett és a nagy gyorsasággal haladó vonat kisiklott. A kisiklás következtében két ember meghalt és egész sereg megsebesült. A vasuti detektívek nem sokára a szerencsétlenség megtörténte után ki nyomozták a kis Arre fiu személyében a tettést, aki mosolyogva vallotta be tettét. Megbánást, lelkiismeretfurdalást annak dacára sem érez, hogy két ember halálát lelta a baleset következtében. A gyermeket letartóztatták a hatóságok és az ügyesség egyelőre gyilkosság címen emelt ellene vádat.

AMERICAN BLACK SEA LINE

Gyors személyhajók AMERIKAI ZASZLÓ alatt New Yorkból egyenesen

CONSTANZÁBA

A legjobb és közvetlen út

ERDÉLYBE

A kényelmes és gyors

S. S. ACROPOLIS

Indul SZEPTEMBER 15-ÉN a hobotekni 5. számmal piertl Első osztályú élelem és kiszolgálás Bővebb felvilágosításért írjon

Stephanidis, Benas & Co. General Agents 21-24 STATE ST., NEW YORK

Magyarországi hírek

A felrobbant szpiritusz áldozata.

Minap délelőtt tizenegy órákor a vármegyeház-tér 7. számú házának első emeletén lakó Hainovits Józsefné szeszszel tisztogatta szobája butorait, miközben a kezében függő kanna szpiritusz hatalmas erplozióval felrobbant. Az égő szesz telehitetette az asszony ruháját, mely azonnal az egész testén lángot vetett. A kétségbeesett asszony a szobában fel és alá szaladt, míg a cseléd segítséget nem hívott. Az égő asszonytól lángot fogott a szoba néhány butora, úgy, hogy a tűzoltóság is kivonult. A borzalmasan összeegett Hainovicsné a mentők az állami kórházba vitték, ahol a halállal vívódik. A robbanás okát nem sikerült felderíteni.

Templomrablás. Ismeretlen tetesek betörték ajókuti róm. kath. templomba és a főoltárról ellopták a ciboriumot.

Nagystilű család Magyarfaluban. A lengyelországi származású Kohl, Náthán junius elsején Kálmán Ferenc és társainak 700,000 lebellyegzetlen koronát tartalmazó két bőröndöt adott át, hogy azokat Bécsbe csempésszék és neki ott átadják. Ez meg is történt. Kohl megkapta a két bőröndöt, de pénz nélkül. Ezt Kálmán és társai maguknak tartották meg. A rendőrség vizsgálatot indított, de Kálmán tagadja a bűncselekményt. Az összeg egy részét megtérült.

A plébános gyilkosa. Buzsák somogy megyei községben Plácher László plébános ellen merényletet követtek el. A megindult nyomozás adatai szerint a tettet a községnek Ivánics nevű korcsmárosa követte el a fia segítségével. A bűnösöket, akik a rögtönítelő bíróság elé kerülnek, mer letartóztatták.

Halálra gázolta a szénásszekerét. A somogy megyei Ádándon szénával rakott szekér tetején késő este tért haza a munkából Kátai István gazda és családja. A szekér már-már a házukhoz ért, amikor a lovak megbokrosodtak és vad iramban vágattak a szekérrel a főútcán. Az egész család részben legrótt, részben legurult a szekérről, a fiataloknak nemigen történt baja, az öreg gazda ellenben olyan szerencsétlenül bukkott a földre, hogy arcát és derekát a kerekek teljesen összetörték. Halálukra szállították a kórházba.

Körözik egy vállalat igazgaját. A temesvári ügyesség körözölvelet bocsátott ki Bukur Min, egy

export-import vállalat igazgatója ellen. Bukur Basil Árpád nevű társával együtt husvétkor Pacurariu József bukaresti nagykereskedővel tutókirándulást tett, amely alkalommal Pacurariu sulyosan megsérült. A nála levő 100,000 lei készpénzt Bukur és Basil megörzés céljából magukhoz vetették és abból negyvenezér leit elcsikkasztottak. Basit a rendőrség letartóztatta, Bukur azonban az utolsó pillanatban megszökött. Most az ügyesség körözi.

Az első botbüntetés Veszprém-megyében. A veszprémi törvényszék most vonta felelősségre Szarka GGYula veszprémi lakost, a ki betört a veszprémi székesegyházba és onnét különböző kegyzsereket rabolt el. A bíróság Szarka Gyulát három évi fegyházra és tizenöt botbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős és így a tizenöt botütést is végrehajtották az elítélten.

Gyilkolt a szerelmes legény. A Nagykanizsától alig órányira fekvő Bagola községben Peistingei József közös háztartásban élt Kelemen Perézcel, akire Hány István községbeli legény is kivette a szemét. Peistingel emiatt többször megfenyegette már Gáryt. A bosszu most végzetes lépésre ragadtatta Peistingelt. Két társával megleste Hányt, bottal kétszer fejbevágták, majd zsebkésével szíve alatt megszurta. A szerencsétlen legényt életveszélyes sérülésével a nagykanizsai kórházba szállították, ahol a halállal vívódik, a gyilkost pedig letartóztatták.

Szerkesztői üzenetek.

Egyik testvérünk kéri, hogy közöljük a hirdetését a Magyar Bányászlapban és aztán fogja a \$1.50-et beküldeni, ha a hirdetését a lapban látja. Azonban se a hirdetés szövegét nem küldte be, se nem irta a levélre a címét. Felkérjük tehát szíveskedjék a címét nekünk megírni és a hirdetés szövegét beküldeni, hogy azt közölhessük a Magyar bányászlapban.

ÓHAZAI LEVELÜK VAN.

Az alábbiaknak a Foreign Language Information Service Magyar Osztályánál Magyarországból érkezett levelük van, kik azt az iroda helyiségében személyesen vagy levél útján bármikor átvethetik. Ha valaki ismerőst talál a keresettek között, szíveskedjék figyelmeztetni. Cim: Foreign Language Information Service, Hungarian Section, 15 West 37th Street, New York City.

Tomaseszky Nándor, 25 éves, Karaszjénő.

Mezei Pálné, Pásztor Gizella, 51 éves, Visk.

Özv. Lux Kornélné, Zigler Hermin, Eperjes.

Abraham, Abraham 48 éves, Sshneider Abraham, Ósias Sambor Gansl Samu, 42 éves, Bánhida.

Szloboda Zsigmond, 46 éves, Jónás Kálmán 44 éves, Jónás István 42 éves, Budapest.

Szeifert Miklós, 76 éves, Szeifert Anna 53 éves, Szeifert Johan 51 éves, Szeifert Katalin 43 éves, Lengyelalu.

Proksch Károly, Westfield. Vöröss András, 38 éves, Garam-Bars.

Király József, 43 éves, Olasz-falu.

Friedman Mózes és Lányai Julianna, Fanny Betty, Egerlővő.

Dóci Balázs, 35 éves, Kenézlő, Szabolcs megye.

Riechtig András, 40 éves, Pándorf.

Mozdény Jánosné, Halyha Mária, 47 éves, Árva megye.

Mrs. Schönhurn Gaszner, Los Angeles.

Kolsh Morris, 42 éves, Mohács.

Tóth Lajos, 45 éves, Rovadz.

Özv. Bálint Árpádné.

Szolycsák Stefán, Krasznahorka.

MIT AKAR TUDNI?

Tegye szívére a kezét és vallja be őszintén, hogy sokkal többet nem tud, mint amennyit tud. Itt is, ott is megakasztja valami csekélység és nem képes tovább menni, amíg meg nem kérdez valakit. Ez a rovat arra szolgál, hogy mindenféle ügyes-bajos dolgaikban megbízható tanácsot vagy utbaigazítást kapjanak.

Írja meg kérdését rövid pár szóban ezen a cédulán és mi ebben a rovatban felelni fogunk Önnek. Ha kérdése közérdekű, közöljük ugy a kérdést, mint a feleletet, ha magánérdekű, akkor csak a választ közöljük.

KÉRDEZŐ LAP

A kérdező neve:szám

Pontos címe:

Város:Állam:

Box vagy házszám:

MIT AKAR TUDNI?

CUNARD-ANCHOR

Legnagyobb, leggyorsabb hajók a világon. Kitudó bánásmód. Van helyi ügynökség az ön városában is

Magyarországra, Jugoszláviára, Csehszlovákiára és Romániára Hamburgon át

PANNONIA, AUG. 18-ÁN
II. oszt. kabin \$145 III. oszt. \$125 Adó \$5.—

Trieszt, Fiume és Dubrovnikon át
CALABRIA, AUG. 6-ÁN
ITALIA, AUG. 23-ÁN.

Hajójegy \$100. Adó \$5.—
Cherbourg vagy Southamptonon keresztül
MAURITANIA Aug. 11.
BERENGARIA Aug. 18.

Thurmond és vidéki magyarok

Megbízható bankunkba bátran fordulhatnak az ó-hazába való pénzküldésért. Bankunk az Egyesült Államok bankjainak felügyelete alatt van.

Betétek után 3% kamatot fizetünk.

PÉNZT küldünk az ó-hazába.

O. L. STONE

National Bank of Thurmond

Thurmond, W. Va.

Csak 1 dollárt kell

kell ezzel a szelvényvel kivágni és beküldni az Amerikai Magyar Bányászlaphoz, a történetért.

PINTÉR MARI
AMERIKÁBA MEGY
Megrendelő neve
Lakása
Város
Utca, szám vagy Box

Toms Creek és vidéki Magyar Bányászok!

Ne tartászatok pénzeseket idegen városban. Tartászatok azt itt, a bányászok bankjában. Bankunk oly biztos, mint bármely legnagyobb bank. Magyar bányászokat szívesen látunk. Hadd magyar ügyfelünk teljes bizalommal van hozzájuk.

The Miners Bank of Commerce

C. O. RAMSEY, Pénztárnok.
COEBURN, Virginia

Az egyedüli magyar DETEKTIV

Helybeli és óhazai ügyek elintézésé. Ha kereset férjért, feleségért stb. forduljon bizalommal hozzám. Az állam által engedélyezett intézetem elvállal bármilyen közjegyzői munkát is. Forduljon hozzám személyesen vagy levéllel.

JULIUS J. KRON
302 Broadway, Room 702-4
NEW YORK, N. Y.
Telephone: Worth 0763, 0764.

SÉRVEN SZENVEDŐK

Dobják el sérvkötőiket.

Ezer és ezer sérvben vagy szakadásban szenvedő ember talál enyhülést és szabadulást meg a sérvkötő kellemeitől. Készítsék el STUARTS tudományos ADHESIVE PLAPAO PAIDS használatával. Gondolja meg, határozza el magát, dobja el sérvkötőit, a gummi és vasalkut szorító köteleiket. Hadd küldjünk önnek

INGYEN próbára PLAPAO
kötőket. Semmit sem számítunk érte, csak most, sem később. Hadd küldjünk önnek bizonyítványokat, hogy a PLAPAO PAIDS mit művelt másokkal. Hadd küldjünk önnek sérvről szóló könyvet. Ekkor alatt tett vallomások az ország minden részéből bizonyítják, hogy a PLAPAO PAIDS-ek megjavították azt a kiderítődést, amit "sefereket" nevezünk. NE VÁRJON. NE KÉSDEL. MEGKÉRDJÉK. Küldje be a nevét és címét MA és mi elküldjük INGYEN PRÓBÁRA A PLAPAO-t, a szakadásról szóló könyvet. Cím: PLAPAO CO., 234 Stuart Bldg. ST. LOUIS, MO.

Növekszik a tábor

A kentucky-i építő magyarok hívására az utolsó héten a következő magyarok csatlakoztak:

Gábor Tarkányi, Monaville, W. Va., id. Klujber József, Minaville, W. Va., Lakatos Károly, Holden, W. Va., Zsoldos Géza, Holden, W. Va., Lezu István, Holden, W. Va., Bugera József, Holden, W. Va., Szita György, Holden, W. Va., Szalár József, Whitmans, W. Va., Szakács István, Whitmans, W. Va., Szakonyi József, Whitmans, W. Va., Andy Tóth, Whitmans, W. Va., Boch Antal, Divernon, Ill., Tóth János, Berryburg, W. Va., Szűcs Imre, Mount Hope, W. Va., Sipos Lajos, Robyville, O., Szakács János, Robyville, O., Szalay Antal, Robyville, O., Orbán József, Robyville, O., Markovics János, Robyville, O., Szabó Mihály, Robyville, O., Borbély Lajos, Thorpe, W. Va., Bojer Mózes, Filbert, W. Va., Kiss István, Filbert, W. Va., Frank Huszár, Filbert, W. Va., Steve Szűcs Gary, W. Va., Duby Kálmán, Mc. Dowel, W. Va., Alex Szentgyörgyi, damay, W. Va., Soltész Gyula, Zelnople, Pa., Kozma József, Maynard, O., Szabó Kálmán, Maynard, O., Farakas József, Maynard, O., Boros János, Maynard, O., Takács István, Maynard, O., Mihályi József, Triadelphia, W. Va., József Seres, Worden, Ill., Király Lajos, Worden, Ill., Badies Mátyás, Divernon, Ill., Juhász Ferenc, Divernon, Ill., Samodaj Mihály, Divernon, Ill., Kravicszky István, Auburn, Ill., Burnóczy László, Divernon, Ill., Bodnár István, Takács József, Pursglove, W. Va., Pali József, Himerville, Ky., Szigeti Lajos, Pursglove, W. Va., Farkas János, Wellsburg, W. Va., Benes Lajos, Wellsburg, W. Va., Sós Károly, Wellsburg, W. Va., Hajnal Péter, Dante, Va., Hajnal János, Dante, Va., Hajnal József, Dante, Va., Lakatos István, Corco, W. Va., Kozma Nándor, Corco, W. Va., Sultz Pál, Dante, Va., Cine Gyula, Dante, Va., Veszélovsky Pál, Dante, Va., Páska László, Dante, Va., Boros György, Dante, Va., Bokon János, Burgettston, Pa., Bán János, McKees, Pa., Mihók Pál, McKees, Pa., Nagy János, Alison, Pa., Horváth István, Alison, Pa., Tudja János Cymbdia Mines, Pa., Uezekaj Gábor, Cymbria Mines, Pa., Tóth János, Hastings, Pa., Kozma András, Hastings, Pa., Bistuk István, Ward, W. Va., Pádár József, Ward, W. Va., Szűcs János, Ando, Glen Jean, W. Va., Juhász János Glen Jean, W. Va., Mizda Lajos, Glen Jean, W. Va., Szemán András, Glen Jean, W. Va., Fábán Ferenc, Glen Jean, W. Va., Márki Bertalan, Glen Jean, W. Va., Kirshmer Sándor, Bairford, Pa., Nagy Péter, Clinton, Ind., Majoros József, Clinton, Ind., Bokon Lajos, Clinton, Ind., Major János, Clinton, Ind., Kisfaludy György, Clinton, Ind., Nagy Gábor, Clinton, Ind., Dániel Pál, Clinton, Ind., Theisz Gyula, Clinton, Ind., Molnár Mihály, Universal, Ind., Péter István, Universal, Ind., Takács Gábor, Universal, Ind., Loós Rudolf, Clinton, Ind., Blaize István, Divernon, Ill., Molnár István, Herrick, O., Magyar András, Herrick, O., Tomok György, Herrick, O., Bakos Tamás, Herrick, O., Molnár Sándor, Herrick, O., Pócs Sándor, Herrick, O., Pus József, Herrick, O., Pócs István, Herrick, O., Kónya Ferenc, Thorpe, W. Va., Szűcs István, Gary, W. Va., Borbély Lajos, Thorpe, W. Va., Szeke József Pursglove, W. Va., Veréb György, Pursglove, W. Va., Veréb Györgyné, Pursglove, W. Va., Pásztor János, Pursglove, W. Va., Betes Barna és neje, Pursglove, W. Va., Takács Józse és neje Pursglove, W. Va., Kovács Bertalan, Gary, W. Va., Puskás János, Manbar, W. Va., Gince József, Soldier, Pa., László Doszpoly Barnesboro, Pa., Magyar Imre, Barnesboro, Pa., József Egri, Shickshinny, Pa., Katócs Pál,

Shickshinny, Pa., Király József, Shickshinny, Pa., Azary István, Windber, Pa., Harangozó József, Adena, O., Fekete Pál, Adena, O., Fekete András, Adena, O., Nemeth Imre, Adena, O., Simon Margit és Balázs, Adena, O., Novák József, Adena, O., Lévai Mihály, Latrobe, Pa., Bálint Gyula, Dunloop, W. Va., Nemes János, Dunloop, W. Va., Mészáros József, Dunloop, W. Va., Pávik Mihály, Dunloop, W. Va., Kasza László, Tams, W. Va., Soltész István, Tams, W. Va., Oswald Lajos, Tams, W. V., Mesterházi Antal, Tams, W. V., Forrai László, Tams, W. Va., Dolu Mihály, Tams, W. Va., Szlobodna András Stottesbery, W. Va., Móritz Kiss, Slab Fork, W. Va., Horváth Pál, Slab Fork, W. Va., Bajzát Mihály, Slab Fork, W. Va., Fülöp Gyula, Lynch, Ky., Herga Ferenc, Lynch, Ky., Kelemen János, Lynch, Ky., Mester János, Mester József, Vanvoorhis, W. Va., Ifj. Mester János, Vanvoorhis, W. Va., Paul Béla, Vanvoorhis, W. Va., Német György, Vanvoorhis, W. Va., Tóth Pál és neje, Vanvoorhis, W. Va., Bakos András, Vanvoorhis, W. Va., Tóth István, Vanvoorhis, W. Va., Fincse József, Lowville, W. Va., Viktor István, Baxter, W. Va., Tamás András és neje, Baxter, W. Va., Mike Juhász, Baxter, W. Va., Kósa Ferenc, Baxter, W. Va., Banu János, Star Junction, Pa., Szenfő József, Orient, Pa., Dalrödy József, Orient, Pa., Riskó János, Finleyville, Pa., Marton István, Finleyville, Pa., Parag József, Grant Town, W. Va., C. B. Oravecz, Martinsferry, O., Balogh János, Tiltonsville, O., Viktor István, Baxter, W. Va., Bert Marky, Glen Jean, W. Va., Jadvolszky János, Pursglove, W. Va., Békés Antal, Rivesville, W. Va., Nemes János, Dunloop, W. Va., Illés László, High Coal, W. Va., Somogyi István, Monaville, W. Va., Somogyi Flórián, Monaville, W. Va., Juhász M. András, Himerville, Ky., George Szita, Holden, W. Va., Bugera József, Holden, W. Va., Varga János, St. Clairsville, O., Major Sándor, St. Clairsville, O., Bálint Gócz, St. Clairsville, O., Berkó István, St. Clairsville, O., Smithoffer János, St. Clairsville, O., Hoffman János, St. Clairsville, O., Lenday János és neje, St. Clairsville, O., Nagy István, St. Clairsville, O., Sze-mán András Glen Jean, W. a., Katócs István, Shickshinny, Pa., Karnay Bertalan, Shickshinny, Pa., Sulek Flórián, Shickshinny, Pa., Kurucz György, McAdoo, Pa., Ország Dániel, Republic, Pa., Horváth Erzsébet, St. Louis, Mo., Gajdos János, Holden, W. Va., Farkas János, Triadelphia, W. Va., Nagy János, Triadelphia, W. Va., Czernikovies János, Triadelphia, W. Va., Kovács János, Triadelphia, W. Va., Tenki János, St. Clairsville, O., Bözsén József, St. Clairsville, O., Csoma András, Emeigh, Pa., Leher János, Emeigh, Pa., Danay Pál, Barnesboro, Pa., Hudak István, Spengler, Pa., Nagy József, Marstel, Pa., Vatkó János, Allison, Pa., Demkó József, Winborne, Pa., Kiss Miklós, Boardman, Pa., Bócsi Miklós, Mercer, Pa., Fekete Borbála, Widen, W. Va., Farkas János, Wellsburg, W. Va., Bagó Ferenc, Berryburg, W. Va., Sipos István, Glen Jean, W. Va., Sipos József, Glen Jean, W. Va., Erdey István, Mount Clare, W. Va., Juhász Ferenc, Barnesboro, Pa., Doszpoly János, Barnesboro, Pa., Farkas Gábor, Mercer, Pa., Porkoláb József, Mercer, Pa., Horkay Imre, Mercer, Pa., Kovács János, Mercer, Pa., Tóth András, Mercer, Pa., Varga József Mercer, Pa., Tóth Lajos, Worden, Ill., Tomacsek Pál és Katalin, Springfield, Ill., Ménésh Mihály, Springfield, Ill., Kardos István, Clifford, Ill., Kolesse György, Clifford, Ill., Magyar György, Clifford, Ill., Lehócky János, Orient, Ill., Szu-

ri János, Divernon, Ill., Previes Márton, Divernon, Ill., Kőszegi Vince, Divernon, Ill., Takács Sándor, Divernon, Ill., Varga Sándor, Cliftonville, W. Va., Paul Nacsi, Ethel, W. Va., Barta Lajos, Gary, W. Va., Varga István, Castle Sharon, Pa., Frank Bacsó, Ashland, W. Va., Molnár László, Ashland, W. Va., Mischer Pál, Ashland, W. Va., Tóth Sándor, Clinton, Ind., Mudy István, Universal, Ind., Tóth András, Universal, Ind., Bócsky József, Terre Haute, Ind., Stuban Mihály, Shelburn, Ind., Tócsky Mihály, Windber, Pa., Tócsky J. Mihály, Windber, Pa., Gabura József, Windber, Pa., Tóth Pál, Windber, Pa., Barna József, Windber, Pa., Kankula András, Windber, Pa., Juhász András, Windber, Pa., Azari István, Windber, Pa., Becser János, Windber, Pa., Recser János, Grindstone, Pa., Jesó István, Adah, Pa., Szabó István, Adah, Pa., Babaresik József, So. Brownsville, Pa., Kovács Benjámin, Brownsville, Pa., Hemann János és neje, Brownsville, Pa., Buza István, Clarksville, Pa., Farkas János, Dillonville, O., Hoffer János, Dillonville, O., Németh Mihály, Dillonville, O., Sipos István, Martinsferry, O., György András, Martinsferry, O., Sebők Pál, Ward, W. Va., Szabó Ferenc, Lynch, Ky., Horváth Ferenc, Lynch, Ky., Péter Jenő, Lynch, Ky., Szabó István, Benham, Ky., Fűs János, Dante, Va., Gyarmathy István, Dante, Va., Kontra Mihály, Phillipsburg, Pa., Kázmér Ferenc, Phillipsburg, Pa., Kódobócs István, Madera, Pa., Kiss József, Boardman, Pa., Novák László, Oseola Mines, Pa., Hegyi János, Calorie, W. Va., Bakonyi László Calorie, W. Va., Major József, Calorie, West Va., Bauch József, Boardman, Pa., Alex Domán, Berryburg, W. Va., Molnár Rudolf, Machinson, W. Va., Nagy Dániel, Uledi, Pa., Herman László, Boardman, Pa., Joseph Diviák, Jeffrey, W. Va., Bodó András, Corco, W. Va., Kovács Menyhért, Corco, W. Va., Tóth István, Madera, Pa., Nárfi Ferenc, Jeffrey, W. Va.,

Nincs nagy remény a vasuti árleszállításra

Már hónapok óta rebesgetik, hogy az amerikai vasutak ugy a személy, mint a teherszállítás árán alaposan le fogják szállítani, ami természetesen erősen és kelleme-sen befolyásolná az élelmiszerek és más anyagok árát is.

A legújabb jelentések szerint azonban erre az árleszállításra nem igen van remény, mert az egyetlen mód nem nagyon valószínű. A vasutak ugyanis csak akkor szállíthatják le az árakat, ha a költségeiket ugyanolyan, sőt talán még nagyobb mértékben csökkenteni tudják. A költségek csökkentéséhez minden vállalatnál az első lépés a munkabérek leszállítása.

Szó volt arról is korábban, hogy esetleg elegendik a szállítások után fizetendő adókat. De kormánykörökből kijelentették, hogy ezt csak abban az esetben tehetnék meg, ha ezt az összeget más adó kivételével pótolnák. Ezzel a módszerrel hát nem igen segítenek a népen, mert mindegy, hogy milyen címen és milyen formában fizeti ugyanazt az összeget.

Háromszázharmincemillió dollárt kap körülbelül Amerika évente a mostani ráta szerint szállítási adóért. Természetesen az ország háztartása ilyen nagy összeg bevétele nem engedheti el csak olyan könnyen, anélkül, hogy ezt más ugyanilyen összegű bevétel-lel ne pótolja.

A vasutársaságok tehát nem tudják, hogyan szállíthatják le a szállítási díjakat, ha sem az adót nem engedik, sem pedig a munkások fizetését nem vágják le.

Az elmúlt évben a kiadott jelentések szerint a vasutársaságok a befektetett összeg után a minimális 6 százalékos helyett nem egészen két és fél százalék hasznót keresnek, amivel persze a nagytőkék nincsenek megelégedve. Ezek hangzatásával jelentik ki a vasutársaságok, hogy nem igen engedhetik meg maguknak a szállítási árak lejjebb szállítását.

A szénpiac helyzetére mindenestre fontos befolyással vannak a vasutársaságok. És pedig nemcsak a szénárak tekintetében, hanem befolyásolják a munkaviszonyokat is.

A szénvásárló közönség minden sürgetésre sem hajlandó szemet vésárolni a nyáron és különösen nem ezen a nyáron, amikor azt várják, hogy a vasutiköltséget le-szállítsák és ezzel a szén kisbeleni eladásra sokal alacsonyabb áron történik.

Ha a vasutak végleg elhatározzák, hogy a mostani szállítási árak megmaradnak, úgy talán lassankint megindul a szénvásárlás is.

A bányamunkák megkezdésével talán eltart egy ideig, amíg a szén huzamosabb időre megszabott árát megállapíthatják és ma még alig tudja meg mondani valaki, hogy milyen idők lesznek, milyen szénárak lesznek és ezzel kapcsolatosan persze milyen munkabérek.

Az ipar és kereskedelem egyes ágai olyan szoros kapcsolatban vannak egymással, hogy az általános árleszállítások láncolatlan következhetnek csak. Persze, az aztán a nehéz dolog, hogy hogyan kell megkezdenni, melyik csoport kezdje meg az árlelengedést; a munkások, vagy a munkaadók, a fogyasztó vagy a termelő, az ipar vagy kereskedelem.

Csakis úgy lehetne egy áldásos és mindenkre nézve hasznos általános olcsósághoz elérni, ha minden ipar, minden osztály vállvetve dolgoznék és közös akarattal, féltekenykedés és gyűlölség nélkül dolgoznának a helyzet megjavításán, amely egyben a saját javukat is jelenti.

ARRA KÉRJÜK DETRITI előfizetőinket, hogy közöljék velünk forduló postával, új címeiket.

1921 ARANYÁRADATA

Az Egyesült Államokba özőnlő aranyáradat, mely valamelyest csökkent, mióta 1917-ben elérte a tetőfokát, ismét megkezdődött és mostanában talán nagyobb tömeg érkezik ebből az értékes ércből az országba, mint bármikor azelőtt. A National Geographic Society legújabb bulletinja érdekes megállapításokat közöl erről az aranyáradatról és annak a világ aranykészletével szembeni viszonyáról.

"Az arany, az érc arisztokrataja, igazán nemzetközi," mondja a bulletin — "kisebb vagy nagyobb mértékben a világ minden részében található, ugy az egyetlen vidéken Afrikában, Peruban, és Borneóban, mint Alaska, Finnország és Szibéria megfogott találában. A történelem kezdete óta, sőt kétségkívül már a történetírás előtti korszakokban az arany volt mindenkinek legfőbb vágya és ez volt az egyetlen anyag, melyet minden népfaj elfogadott eserebe más anyagért vagy munkáért. Tény az, hogy az arany volt a világ értékmérője jóval előbb, mint a civilizált országok törvényhozásai formálisan is azzá tették.

"Az 1921-ik esztendő első hónapjaiban 30 különböző országból érkezett arany az Egyesült Államokba. Ennek az aranytömegnek egy része kétségkívül eredetileg az Egyesült Államokból származott és valószínűleg volt benne a világ minden részében termelt aranyból. A világ aranya egy nagy tömeget képez, mely ideiglenesen különböző rak-tárakban van elhelyezve; a pénz-árfolyam, a gazdasági és pénzügyi viszonyok változásával előre és hátra folyik a kereskedelem útjain, aranyból szőtt hálalóval kötve össze a nemzeteket.

"Egyáltalában nem valószínű, hogy annak az aranynek egy része, mely most özőnlök az Egyesült Államok partjaira, eredetileg spanyol gályákon hagyta el ezt a világrészt, miután a spanyol hódítók az Inkák templomaiból elrabolták. Más része talán valamikor a Nagy Mogul kincstárában hevert, amellet bizonyosan van közte friss arany az ausztráliai bányákból, a Klondike vagy Rand vidékéről. Eltekintve attól az aranytól, amit művészi célokra vagy az iparban felhasználtak, manapság minden cseppnyi arany megtalálja az útját az aranyvizsgáló hivatal tégelyéhez és zálogul szolgál a világkereskedelemben.

"A közönséges érc közl csak az aranyról és ezüstől-lehet megközelítő pontossággal megállapítani, hogy mennyi van belőle a világon. Még az arany és ezüst termelésről is csak Amerika fölfedezése utáni időszakban lehet kielégítő adatokat adni. Az 1492 előtti aranytermelésről semmiféle adataink sincsenek, tekintetbe véve azonban a kezdetleges termelési eszközöket, az abban az időben forgalomban levő arany csekély töredéke annak, amit azóta termeltek.

"Mióta Columbus partraszállt Amerikában, a világ aranytermelése 1919-ig háromnegyed ezer millió Troy ounce volt. Ez közel 30,000 tonna aranynek felel meg, amely csaknem 50,000 köbláb területet foglal el.

"Ezt a rettenetes tömeg aranyat nagyobb egységgel kell mérnünk, mint a dollár, hogy kellőképp értékelhessük nagyságát. Ha ezt az aranyat óriási aranydollárókba olvasztanánk, melyek egy láb vastagok és 19 láb átmérőjűek, mindegyik több mint 165 tonnát nyomna és megfelelne 100 millió dollár értéknek. A világ aranytermeléséből 1492 óta 177 darab ilyen százmillió "dollárt" lehetne csinálni. Ezek a dollárok egymásra rakva 19 láb átmérőjű 177 láb magas tornyot alkotnának. 1905 óta a világ átlagos aranytermelése évenként négy és fél ilyen dollárral növelte volna a tornyot, kivéve 1918 és 1919 évet, amikor az évi termelés kevesebb mint négy ilyen százmillió dollár.

"Ha a világ aranytermelését 1492 óta egyetlen aranyrudba öntenék, melynek szélessége és magassága 6 inch volna, a rud 37 mérföld hosszú lenne, vagyis elérné Washingtont Baltimoretól. Ha ugyanezt az aranytömeget utkövezésre használnánk, 11 mérföldes jó automobil utat kapnánk, melynek vastagsága egy fél inch és szélessége 20 láb volna.

"Természetesen nincs meg mind az arany, amit Amerika fölfedezése óta termeltek. Sok elhasználdott, megsemmisült vagy elvesztett, sok van ékszer formájában. Megközelítő számítás szerint forgalomban és kincstárakban elhelyezve kilencezer millió dollár értékű arany van, amiből csak 90 darab olyan előbb említett százmillió dollárt lehetne készíteni. Ennek egy harmadrésze ma az Egyesült Államokban van, de viszont ez az összeg nem áll mélyen alatta az Egyesült Államok bányáiban termelt aranyknak.

"Az Egyesült Államok vezet az összes országok között, sőt némelyik világrészt is felülmúlja az össz aranytermelésben, a mi 3,912,000,000 dollárt tesz ki. Afrika és Ausztrália egyenként több mint három és egy negyed ezer millió dollár értékű aranyat termeltek, Dél-Amerika több mint két ezer millió dollár értékű, Oroszország és Szibéria pedig több mint egy és fél millió dollár értékű aranyat termelt. Éveken keresztül a délafrikai Transvaal Rand vidéke vezetett az összes aranytermelő vidékek évi termelésben, a világ termelésének körülbelül 40 százalékát hozva napvilágra.

Értesitem a magyar bányásztestvéreket, hogy Charleston, W. Va.-ban elsőrendű

éttermet nyitottam

Kérem a magyarok pártfogását

Louis Luky

407 Kanawha St.,
CHARLESTON, W. VA.

Steubenville Bank and Trust Co.

104 South 4th Street,

Steubenville, O.

PÉNZKÜLDÉS a világ minden részébe

HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók az eredeti árban.

Dollárbetétekre 4 százalék kamatot fizetünk

ANDREÁNSZKY ARTHUR,
a külföldi osztály vezetője

Arthur I. Zeiger

MAGYAR ÜGYVÉD

442 FOURTH AVENUE,

Pittsburgh, Pa.

Munkás kártalanító törvények

Ezideig 42 állam, azonkívül Alaska, Hawai és Porto Rico és a szövetségi kormány léptetett életbe munkás-kártalanító törvényeket. Ezek a törvények minden államban mások. Egyben azonban csaknem valamennyi állam törvénye megegyezik, hogy a sérült munkásnak igényét írásban be kell jelentenie az illetékes State Compensation vagy Industrial Boardnál.

Kétféle kártalanítási törvény van: kötelező és választható. A kötelező baleset-kártalanítási törvény kötelező a maga hatáskörében minden munkaadót arra, hogy baleset esetén a törvény által meghatározott kártalanítást fizessen a munkásnak. Rendszerint, de nem minden esetben, a munkás is köteles a törvény rendelkezéseinek alávetni magát.

Kötelező baleset-kártalanítási törvény van a következő 12 államban: California, Idaho, Illinois, Maryland, New York, Ohio, Oklahoma, Utah, Washington, Wyoming, Arizona és a Hawai szigetek. Ezekben az államokban a munkaadónak nincsen más választása, mint a törvény értelmében a Compensation Board határozatának engedelmeskedni. Más államokban viszont, ha a munkaadó vagy a biztosító társaság nincsen megelégedve a Bord határozatával, jogában áll a bíróságnál jogorvoslatot keresni.

A 39 állam közül, ahol a kártalanítás kötelező, 31 állam megengedi a magán társaság által való biztosítást, 6 állam pedig állami biztosítást ír elő azoknak a vállalatoknak, melyek a törvény rendelkezései alá tartoznak. Egyik kártalanítási törvény sem fedi az összes alkalmazottakat. Rendszerint a mezőgazdasági és háztartási alkalmazottak, néhol pedig a nem veszedelem foglalkozások általában kivételt képeznek a törvény alól. Mindamellett a munkaadónak jogában áll elfogadni a kártalanítási törvény rendelkezéseit ezekre az alkalmazottakra vonatkozólag is.

A következő 13 államban csak a veszedelem foglalkozások tartoznak a kártalanítási törvény rendelkezései alá: Alaska, Arizona, Illinois, Kansas, Louisiana, Maryland, Montana, New Hampshire, New Mexico, Oklahoma, Oregon, Washington és Wyoming. Alaskában csak a bányamunka tartozik a kártalanítási törvény alá, míg a többi államban veszedelem foglalkozás alatt főként a gyári munkát, bányászt, szállítási és építési munkát értik.

A mezőgazdasági alkalmazottak csak a Hawai szigetek és New Jersey államban vannak biztosítva. A többi állam, New Jersey kivételével, kizárja a mezőgazdasági és háztartási alkalmazottakat a kártalanítási törvény rendelkezései alól.

A legtöbb államban csak az esetben fizetnek kártalanítást, ha a sérülés egy bizonyos időnél hosszabb időre okoz munkaképtelenséget. Ezt az időt várakozási időnek nevezik és erre rendszerint nem jár kártalanítás. Két államban, Oregonban és Porto Ricóban, nincs várakozási és kártalanítást kell fizetni minden sérülésért, ami bármennyi időre okoz munkaképtelenséget.

A leggyakoribb rendelkezés az, hogy a munkaképtelenségnek tovább kell tartania egy hétnél. Ilyen törvény van 22 államban, 21 államban egyáltalában nem számíthatnak várakozási időt, ha a munkaképtelenség egy bizonyos meghatározott időnél tovább tart. A szövetségi kormány Utah államban három napi várakozási időt rendel el, 7 államban van 10 napi, 13 államban pedig 2 heti várakozási idő.

A megsérült munkásnak járó tényleges kártalanítási összeg nagyon különbözik az egyes államokban. Külön esetben rendszerint az elhunyt munkás 3-4 évi keresetének felel meg a kártalanítási

összeg. 3000 és 6000 dollár között váltakozik. Némely államban halál esetén egy összegben kell a kártalanítást fizetni, a legtöbb államban azonban heti részletekben. New York, Nevada, North Dakota, Oregon, Washington és West Virginia államokban az elhunyt munkás özvegye heti részleteket élvez egész életében, ha közben nem megy ismét férjhez. A legtöbb állam elismeri azt a tényt, hogy az állandóan munkaképtelenné vált munkás nagyobb gazdasági veszteség, mint a haláleset és ilyen esetekben nagyobb kártalanítási összeget állapít meg. 18 állam és a szövetségi kormány rendelkezik úgy, hogy az állandóan munkaképtelenné vált munkás egész életén át kapja a heti kártalanítási összeget.

Három állam fizet kártalanítást 312 hétre vagy kevesebbre. Hét állam 500 hétre, 13 állam pedig 500—550 hétre. Wisconsin államban 9-től 15 évig fizetnek kártalanítást, Alaska és Wyoming eseteként bizonyos meghatározott összeget állapít meg. 19 állam megszabja a maximális összeget, melyet egy-egy kártalanítási esetben fizetni kell. Ez a maximális összeg legalacsonyabb South Dakotában, 3000 dollár és legmagasabb Alaskában és Michiganban, 6000 dollár.

Az ideiglenes munkaképtelenség kártalanításánál rendszerint két módszert alkalmaznak. Az egyik módszer a munkaképtelenség által elvesztett munkabérről van alapítva, a másik módszer szigorúan ragaszkodik ahhoz az összeghez, melyet a sérült munkás-sérülése idején keresett.

A következő 7 államban fizetnek ideiglenes munkaképtelenség esetén kártalanítást mindaddig, míg a munkás ismét képes dolgozni: Arizona, Colorado, Massachusetts, New York, North Dakota, Ohio és Wisconsin. Majdnem valamennyi állam ingyenes orvosi kezelést rendel a sérült munkásnak. California, Connecticut, Idaho, North Dakota és Porto Rico az ingyenes orvosi segítyt korlátlan időtartamra rendeli el. A többi állam kártalanítási törvénye bizonyos időt állapít meg, amely idő alatt a sérült ingyenes orvosi kezelésben részesül.

Arizona, California, Idaho, Illinois, Maryland, New York, North Dakota, Ohio, Oklahoma, Utah, Washington, Wyoming és a Hawai szigetek állami ipari bizottságot jelölnek ki az illető állam kártalanítási törvények végrehajtására. Ennek a bizottságnak a kötelessége utána nézni, hogy a sérült munkás vagy az elhunyt munkás családja rendszeresen megkapja a kártalanítási összeget és az előírt ingyenes orvosi kezelést. Ezekben az államokban teljesen szükségtelen a sérült munkásnak törvényes segítséget venni igénybe törvényes jogainak biztosítására.

Más államban viszont a kártalanításban a két fél maga egyezik meg és csak esetleges vita és meg nem egyezés esetén kell a bizottsághoz fordulni végleges döntéssért.

Az ipari vagy kártalanítási bizottságok székhelye rendszerint az illető állam székvárosában van, nagyobb városokban azonban többnyire fiókirodát tartanak. Ezek a bizottságok teljesen ingyen adnak meg mindennemű felvilágosítást és utbaigazítást.

Amerikai Magyar Méhészek "MEH"

a Magyar Méhészek Lapja (Budapestben jelenik meg)

VI. Frangepán utca 33. szám alatt, mely a hazai méhészügyekkel legjobban foglalkozik s kéthetenként 16 oldalon jelenik meg. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalánál. — Előfizetési ár a postai szállítást költségekkel együtt fél évre 1 dollár, egész évre 2 dollár. — A méhészettel foglalkozók kérjenek mutatónyomozást.

Magyarországi hírek

Rosszabb lesz az ideai gabonatermés, mint vártuk. A legutolsó hetek időjárása egyáltalában nem volt kedvező. Helyenként nem lehetett folytatni, illetve megkezdeni az aratást, sőt a Dunántúl egyes helyein jég is esett, amely igen nagy károkat okozott a gabonaműveken és szőlőkben. Egy hónappal ezelőtt körülbelül 25-27 millió métermázsás termést reméltek a hozzáértők, míg ma legfeljebb 16 millió métermázsásra lehet számítani. A budapesti árutőzsdén az új buza ára július közepén 950-1050, a rozsa 700-750 között ingadozott.

(Külföldi Magyarság.)

Sok a beteg szőlő. Az állami szőlészeti és borászati felügyelők jelentése szerint a folytonos esős, sebes időjárás a peronoszpóra és lisztharmat sok helyen fellépett. A süreiti kilitások nem a legkedvezőbbek.

(Külföldi Magyarság.)

Elitelt hazaáruló. A szegedi hadosztálybírósgár dr. Okmányi Béla ezredes-hadbíró tárgyalásvetetővel kiszállott a Kiskörös mellett lévő Keel községbe, ahol a katonai törvényszék Molnár János esendőrtiszthelyettes ügyében ítélkezett. Molnár, akit eredetileg Morasiának hívtak, a román megszállás idejében, mint községi őrsparancsnok, bántalmazta a zsidókat a lakosságot. Megtálatk egy kérvényt, amelyet a megszálló román csendőrséghez intézett s amelyben azért folyamodik, hogy vegyék föl a "dieső román hadsergebe". A nyolc napig tartó tárgyalás azzal végződött, hogy a hazaáruló csendőrtiszt helyettesét kilencévi súlyos börtönrre ítélték.

(Pesti Napló)

Megnyílnak az amerikai konyhák. Az amerikai konyhák, melyek az új sorozások miatt néhány napig szüneteltek, minap ismét megnyílnak. Egyelőre üzemban maradnak az összes konyhák, de legközelebb összevonják azokat. A gyerekek 28000 gyermek kap ebédet. Ezenkívül 500 anya és csecsemő reggelit kap az amerikai konyhákban.

(Miskoezi Napló.)

A magyar kézimunkák sikere. (Miskolc.) Az Országos Magyar Nők Szövetsége által Helsinki-be (Finnország) küldendő női kézimunkák egy napig Budapesten voltak kiállítva. A kiállítást nagyszámú és előkelő közönség tekintette meg, ezek között Horthy Miklós kormányzó és neje, valamint a Budapesten idező japán, finn, bolgár és török tudományos körök, ugyancsak az összes antant missziók tagjai. A külföldiek körében oly nagyfokú érdeklődés mutatkozott, hogy a kiállított tárgyakat Budapesten meg akarják vásárolni. Feltűntek a matyó kézimunkák, továbbá Fürész Róza miskolci tanárnő és iparművész nő kiállított tárgyai. Fürész Róza 14 napig megrendelést kapott. Az Országos Magyar Nők Szövetségét több külföldi állam Budapesten idező tagja felszólította, hogy a szövetség náluk is rendezzen kiállítást. Ez az öröndetes jelenség is bizonyítja azt a kulturfőlényt, mely a magyar faj őseréből fakadva, Európa keletén vezető szerepet juttatott a magyarságnak.

(Miskoezi Napló.)

Hogyan élnek Szabolcsvármegyében a visszavándorlók? Kótaj község körülbelül ötven amerikást lát viszont. Legnagyobb részük még román megszállás alatt érkezett és legkésőbb jött is, itthon van már hat hete. A község határában nem lehet földhöz jutni. Közel van Nyíregyháza, a lakosság főként bent dolgozik, vagy kereskedik és a környékbeli földesurak sem adnak el földet. Néhányan más községekben vettek földet és odaköltöztek, a többiek

pedig várják a jószerencsét s közben költik magukkal hozott pénzüket. Új mesterségbe senki sem fogott, sőt feles, harmados földet művelésre sem vállalt amerikai. A községhez tartozik egy erdőerdő, ahol szintén vannak hazatérők. Ezek megmagyarosodott tótók (törpák). Szorgalmas munkások, legtöbbször nem is hoztak magukkal annyi pénzt, hogy földet vásárolhassanak. A szomszédos Buj község határában már többen vásároltak földet. Itt 80—100 visszavándorló van. Az egyik közeli uradalom megszerezhető lett volna számukra, de részint a hazatérők szerveztlensége miatt nem tudtak a birtokhoz hozzájutni. Többen a Rétközben lévő két Odedscsali-gyárban is vállalnának munkát, de a gyárakat még nem sikerült teljesen üzembe hozni. Itt történt különben, hogy a románok által kivetett hadisarc egy részét a község az amerikaiakon akarta behajtani, de Mikecz István alispán igazságosabb megoldás mellett döntött.

A visszatértek és Amerika között igen élénk levelezés folyik, amely egyesekben az újabb kivándorlás szándékát ébreszti fel. Vannak sokan, akik csak aratás után akarnak földet venni.

(Külföldi Magyarság.)

Felfüggesztették a mezővárosi polgármestert. Ráday Gedeon gróf belügyminiszter Kun Árpád dr. mezővárosi polgármestert minap felfüggesztette állásától. A város ügyeinek vezetését minap vette át Szőnyi Gyula dr. joggyógyi tanácsnok. Kun Árpád arról ismeretes, hogy Mayer János volt közéleti miniszter legutóbbi mezővárosi látogatása alkalmával nem jelent meg a miniszter fogadtatására, mert mint az ébredők helyi csoportjának elnöke, ezzel tüntetni akart Vértess Vilmos Istvánval, a kerület nemzetgyűlési képviselőjével szemben. Ebben az ügyben közzétett nyilatkozatok hangoztak el, amelyek során Vértess szövegét a polgármester figyelmébe is. A fegyelmi ügyben most ez a fordulat állott be.

(8 Órai Újság.)

JAJ. DE MELEG VAN...

Nincs az a gyönyörű színész, való milliómos aszony, akit annyit emlegetnének, mint a meleget. Minden ember erről beszél és New Yorkban bizonyára nincs egyetlen ember sem, — nemre, korra, vallásra és vagyonra való tekintet nélkül — aki ne mondaná ki legalább háromszor — de inkább százszor — naponta ezt a mondatot: Jaj de meleg van.

Van ugyan csaknem naponta egy pár percig tartó kis zivatar, ami ugyan csak arra jó, hogy bőrig ázzunk, mert a levegőt nem hűti le. És kínlóda, szenvedve türeljük vizgyöngyös homlokunkat és isszuk a jeges vizet, de mindez nem használ. Mintha csak a pokolból kapnánk egy kis izellőt.

Az utolsó napokban már veszedelem méreteket öltött a new-yorki meleg. Naponta meghalnak egy páran, egy-kettő kiesik az ablakon, mert sok helyen az ablakokban üve virrasztják át a forró éjszakákat.

A tengerpartokon óriási tömegek lubickolnak minden este és egyes népes utakban este fel a vizesapokból öntik a vizet a gyerekekre. A gyerekek tudják, hogy milyen időben kapják ezt az áldásos fürdőt és fürdőruhában jelennek meg és rohannak a kijelölt utca felé. Boldogan ugrálnak, ficánkolnak, ahogy a hideg vizsugarak csapdokolják testüket, nekünk pedig, komoly felnőtteknek, ebben a melegben még egygyel több okunk van a sóhajtatásra.

— Isteneim, ha én is gyerek lehetnék...

POLACHEK ZOLTÁN

Főmérnök—Szabadalmi ügyvéd személyesen kezeli találmányok szabadalmazását az ALLAMI SZABADALMI HIVATALBAN. Küldje be a lenti szelvényt M&G MA ezen címre: MANUFACTURERS PATENT CO. 580 FIFTH AVE. NEW YORK

Uraim: TELJESEN INGYEN szíveskedjék részemre elküldeni új Magyar könyvüket, amely információkat tartalmaz, jobb munka viszonyokról

Angol-Magyar Levelező és Ügyvéd \$1.00
Amerikai Nyelvemester szótárral 1.50
Testre ersthető erős pénzöv .. 1.50
A három egyszerre megrendelve csakis \$3.00
Gartner Lajos, pénzügyi, közjegyző, hajólegy és joggyűj irodájában, 401 E. 80 St., New York, N. Y. ahol minden ügyét elintézik.

Azonnal meg-
szüntetni a vese-
gyuladást.
Még könnyíti a
belek működé-
sét Minden lab-
dacsont ott a
név
MIDY MIDY

HAMBURGBA

KÖZVETLENEN az alanti új hajókkal:
ORBITA Aug. 12.
OROPESA Aug. 27.
ORDUNA Szept. 10.
Külön csúszkó kabinok nők és családok számára
THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO. 26 BROADWAY NEW YORK vagy bármely helyi hajólegy ügynökkénel

A Közép-Nyugat egyedüli magyar hetilapja a
St. Louis és Vidéke
Szerkesztő: KALDOR KALMAN
EGY ÉVRE 2 DOLLÁR
Rendelje meg, vagy térjen mutatónyomozást e címen:
St. Louis és Vidéke
2023 SOUTH BROADWAY
St. Louis, Mo.

Külföldi Magyarság

a külföldi Magyarok Szövetsége hivatalos lapja. Előfizetési ára egy évre 4 dollár. Kiadóhivatal: Budapest IX. Lónyay-utca 17. Ha még nem jár önnek rendelve meg.

MATOAKA VIDÉKI MAGYAROK!

Ha pénzét biztos helyen óhajítja tartani vagy az óhazába pénzt akar küldeni, forduljanak hozzáunk bizalommal. Bankunk az Egyesült Államok felügyelete alatt áll.
FIRST NATIONAL BANK MATOAKA, W. VA.
W. M. WAUGHAN, President
H. E. CLARK, Pénztárnok

FABRE
Jas. W. Elwell & Co. General Agents
17 State St., New York, N.Y.

EGYENESEN

minden átszállás nélkül
TRIEST
kikötőbe
Harmadosztályú jegy TRIESTIG \$100
Kabinjegy \$175 és \$5 adó
INDULAS SZEPTEMBER 3-AN a kettőcsavarú, kétkérményes, gyors és kényelmes
S. S. MADONNA
hajón
Jegyek direkt Bécsig, Budapestig, Kassáig, Szegedig és más városokig. Forduljon bármely meghatalmazott ügynökhöz. Csakis olasz vizum szükséges

BARKI FUVOLAZHAT E CSODAS "FLÓTAN"

A csodás hangszer a legnagyobb európai találmány. Nagyon egyszerű. Néhány perc alatt megtanulja fújni. Nem kell tanítás. A legnagyobb mulatság otthonában. Ára 7 népszerű dallal együtt csak \$2.95. Ne küldjön pénzt. Fizessen a furola megérkezésekor.
C. K. ORIOL CO.
15 Park Row, New York, N. Y.

Egyleti kalauz.

Alsó Tug River-i Magyar Munkás Betegsegélyző Egylet.
Alakult 1903 október 1-én.

Anyaszentély. Gary, W. Va.
Főtitkár: Sidiócsky József, Box 52.
Thorpe, W. Va. Főlelnök: Németh Ferenc, Box 224, Gary, W. Va. Főtitkár: Vincze János, Box 55, Filbert, W. Va., khez minden vidéki tag levele küldendő. Főpénztárnok: Garay János, Box 1, khez minden egyleti pénz küldendő. Főjegyző: Góncsi Bertalan, Box 73, Thorpe, W. Va. — Pénztárnok: Kis Csilla, János. — Póttag: Horváth István. Hármas bizottság: Szegedi György, Hajzer József, Szűcs István. Szeretnők: Németh Ferenc. Ajtóőr: Török Gedeon. Hármas bíróság: Szász György, Orosz István, Kun Gábor. Tiszviselők az 1-6-os osztálynál. Elnök: Bartha András, alelnök: Horváth István, titkár és jegyző: Koleszár József, Box 55, Filbert, W. Va. Pénztárnok: Vincze János, számvéző: Turbucz Ferenc. Hármas tagu bizottság: Garal János, Karáth Lajos, Csikos János. Amerikai szászoltartó Tóth András. Magyar szászoltartó Daróczi Sándor, ajtóőr Tóth András.

Tiszviselők a II. osztálynál. Elnök: Szegedi György, alelnök: Palásti Dániel, pénztárnok: Németh Ferenc, Box 224, Gary, W. Va., pénztári ellenőr: Babrácskai Mihály, titkár és jegyző: Lengyel Imre, Box 319, Gary, W. Va. Hármas tagu bizottság: Török Gedeon, Lengyel Imre, Babrácskai Mihály. Betegsegélyző Szász János, gyász szászoltartó Dudás János, ajtóőr Micski Ferenc. Hármas bíróság: Pageton, W. Va. Elnök: Nemes Ferenc, titkár: Vlach Vendel, címe box 23, Pageton, W. Va. Betegsegélyző Körver Lajos, Pénztárnok: Szatmári Márton, jegyző: Kolarics István, ajtóőr: Lancsak István. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján a titkár házában.

4-ik osztály. Gary, W. Va. Elnök: Kiscsillári János, alelnök: Hajzer József, titkár: Granilla János, box 784, Gary, W. Va. Pénztárnok: Szász György, jegyző: Kiscsillári József, pénztári ellenőr: Sálcsa István, 4 tagu bizottság: Kun Gábor, Balogh János, Kótróci János, szászoltartó: Kun Gábor, betegsegélyző: Orosz István, ajtóőr: Huklaji János. — Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján.

5-ik osztály. Earlton, W. Va. Alakult 1920 május 10-án. Elnök és pénztárnok: Puskás János, box 433, titkár: Asbóth Ignác, box 331 Manbar, Va., khez az osztályt érdeklő levelek küldendő, jegyző: Ördög János.

OHIO MAGYAR Bányász Szövetség. Székhelye: Murray City, O. Hivatalos lapja: a Magyar Bányászlap.

Elnök: Szabó József, alelnök: Czaga Károly, pénztárnok: Boros József, titkár: Tóth Márton, ellenőr: Gindly György. Új fiókok alakíthatók a környéken. Érdeklődők forduljanak a titkárhoz vagy Tamaska János elnökhöz box 483, Murray City, O.

HOLISTER, O. Első osztály. Alakult 1917. december 16-án. Elnök: Gyurkó János, titkár: Székely János, címe box 77, Gleuscar, O. A Első Magyar Kínizsi Pál Magyar Bányász Betegsegélyző Párti és Női Egylet, Twin Rocks, Pa. Alakult 1903 március 24-én Gyűléseit tartja minden hónap negyedik vasárnapján a saját helyiségében, délután 2 órákor. Elnök: Kovács József, alelnök: Nagy Antal, pénztárnok: Rojtos László, titkár: Nagy Lajos, Box 29. Expedít, Pa. Jegyző: Bortnyik János, pénztári ellenőr: Nagy Gusztáv, bizalmi bíró: Krikszán János, Nagy Lajos és Szarvas János, szászoltartó: Koren Miklós és Bok István, ajtóőr: Czipa János.

Yatesboro, Pa. osztály. Elnök: Csobádi József, alelnök: Simon József, titkár és jegyző: Bodis Géza, box 302, Yatesboro, Pa., akhez az egyletet érdeklő minden levelesés.

Kínizsi Pál magyar bányász betegsegélyző egylet. Expedít, Pa. Elnök: Kriston János, titkár: Krivoska Márton, box 259 Expedít, Pa., jegyző: Ifj. Duza Imre, alelnök: Bak István, szászoltartó: Koren Miklós és Bak István, ajtóőr: Csipó János.

I. Kínizsi Pál Magyar Bányász Bs. Egylet, Expedít, Pa.

Alapított 1908. Március hó 24-én.

Elnök: Kriston János, alelnök: Bok István, jegyző: Soltész János, titkár: Krivulka Márton, box 259, Expedít, Pa., khez minden egyleti levél címzendő. Pénztárnok: Rojtos László, szászoltartó: Koren Miklós és Bok István, ajtóőr: Czipó János. Bizottsági agok: Kreston János, Szabó Lajos és Krivulka Márton. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnapján.

I. Kínizsi Pál Magyar Bányász Bs. Egylet: Jatesboroi fióknak a tisztviselői.

Elnök: Csobádi József, alelnök: Ragály Miksa, titkár: Kovács István, Box 202, Jatesboro, Pa. Pénztárnok: P. Kovács János, számvéző: Mátyus Sándor, betegsegélyző: Dudás János, hármas bizottság: Ragály Miksa, Kovács Sándor és Kovács László ajtóőr: Szladics István. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján.

KISHIRDETÉSEK.

A híres nevezetes Bugyi Sándor debreceni talygás humoros kalandjait közli a Debrecenben megjelenő BUGYI ÚJSÁG című humoros hetilap. Előfizetési ára egy évre Amerikában 1 dollár.

Most jelent meg Bugyi Sándor új könyve: Csiklandás történetek. Ára \$1. Aki a Bugyi Újságot megrendeli, ingyen kapja meg a most megjelenő Bugyi Naptárt, mely tele van képpel és mulatságos históriákkal. A pénz levélen is küldhető erre a címre: DEBRECENI HIRLAPO, Debrecen, Csapó-utca 10, Hungary.

TESTVÉREK

8 kifizetett részvény eladó a Himler Coal Co.-tól hazautazás végett. Érdeklődni az alábbi címen, S. A. H. Box 176, Yarkville, Ohio 21, 28, 4

Azoknak, akik még nem csatlakoztak új magyar bányavállalathoz, azt örömmel ajánlom a Nebo American Coal Co.-t, Nebo, Ky.-ban, amelyet én személyesen meggyőzöttem és Litafik, Borbás és Bara alapítottak. Nincs semmi kifogásom ellenük. Nagyon szép a hely és kitűnő jó a bányák. Minden magyar testvéremnek melegen ajánlom. Tisztelettel Szakács János, B. 20, Landraff, W. Va.

Eladó 2 lot New Brunswick, N. J. Franklin Parkban, közel a Pennsylvania Adams Stationhoz. Esetleg Himler Coal Co. részvényekért is elcserélném. Andy Juhász, Himlerville, Ky. 31-33

Emery Györgyöt, ki Sárospataki születésű, 1900—1901-es években Egerben 902—903-ban a rimaszombati gazdasági iskolába járt s 1904-ben Amerikába utazott, keresi Czabai Horváth Józsefné, Petőfi Sándor utca 41, Baja, Bácsodrog megye. Kéri őt vagy a róla tudókat címét vele közölni.

Kreacsai Lajosné, Kécsi Kis Marját Abauj megye, Alsóvádaszi illetőségűt keresem, ki 1912-ben Commerstilleben lakott. Fontos ügyben szeretnék vele érintkezésbe lépni. Kérem őt vagy a róla tudókat címét velem közölni. Lukács István, Box 42, Nettleton, Pa.

Logan vidéki magyarok, akinek Charleston vidékén eladó házahelye van, írjon nekem, mennyi van és mi az ára. John Gyöngyösi, Waldo Hotel, Charleston, W. Va. 29, 31

WALDO HOTEL

80 tiszta különböző nagyságú szobák, magányosok, házaspárok és családok részére, Charlestonba utazók részére éjjel-nappal nyitva áll. John Gyöngyösi, tulajdonos, Waldo Hotel, 611 Kanawha City, Charleston, Va. Phone 1610

PORTAGE és vidékének leg jobb, legerősebb bankja felajánlja szolgáltatást önknek. Ne küldje pénztát mindenképp magánbankokba, hanem lépjen velünk érintkezésbe. 36, pontos és telkimeretű kisigazgatói biztosítjuk.

FIRST NATIONAL BANK PORTAGE, PA.

Embereket keresünk

minden város és plézen gyógyszeresek eladására. Egy kis szorgalommal 5-10 dollárt kereshet naponta, mikor a munkából hazajött. Gyakorlat nem szükséges. Minden felvilágosítást megadunk. — Írjon bővebb felvilágosításért erre a címre:

APOLLO SUPPLY CO.

512 S. WEST END AVE., DETROIT, MICH.

Figyelem bányászok

Minek dolgozunk olyan helyen, ahol nem vagyunk megelégedve a keresettel. Nálunk körülbelül 200 magyar bányász dolgozik és mind meg van elégedve.

A mi bányánk Union bánya, ahol nincs extrajék és minden nap dolgozunk.

Tonnánként fizetünk. ENTRIBEN 76 és fél centet RUMBAN 70 és fél centet.

MAGAS SZENÜNK VAN. Különbön higgyen saját szemének és nézze meg bányánkat vagy írjon felvilágosításért az itten levő magyar bányászoknak.

vagy írhat a Compánjának is. Csálódos magyar bányászoknak a vasuti költséget is megfizetjük.

Írjon erre a címre:

Kellys Creek Colliery Co.

J. J. SNURE, Mgr.

WARD, W. VA.

UTIRÁNY: Akár honnét utazik, szálljon ki Charleston, W. Va.-ba, itt menjen át a K. & M. vasúthoz és kérjen jegyet Ward, W. Va.-ba.